

Komentarze Epoch Times na temat Partii Komunistycznej - Część 6

O tym, jak Komunistyczna Partia Chin zniszczyła tradycyjną kulturę

Słowo wstępne

Kultura jest duszą narodu. Ten czynnik duchowy jest tak samo ważny dla ludzkości, jak czynniki fizyczne, takie jak lud, czy ziemia.

Rozwój kulturalny określa historię cywilizacji państwa. Całkowite zniszczenie kultury narodowej oznacza koniec istnienia tego narodu. Starożytne państwa, które stworzyły wspaniałe cywilizacje uznano za zaginione w momencie zaniknięcia ich kultury, nawet, jeśli zamieszkujący je lud przetrwał. Chiny są jedynym krajem na świecie, którego starożytna cywilizacja jest ciągle jeszcze przekazywana z pokolenia na pokolenie od ponad 5 tys. lat. Zniszczenie tej tradycyjnej kultury jest niewybaczalnym przestępstwem.

Uważa się, że chińska kultura została przekazana przez Boga, czego początki są przedstawione w takich mitach, jak stworzenie nieba i ziemi przez Pangu [1], stworzenie człowieka przez Nüwa [2], rozpoznanie setek ziół leczniczych przez Shennonga [3] i wynalezienie piktogramów chińskich przez Cangjie [4]. „Człowiek podąża za ziemią, ziemia podąża wedle nieba, niebo podąża za Tao, Tao podąża wedle tego, co jest naturalne.” [5] Taoistyczna mądrość jedności niebios i ludzkości pulsowała w żyłach chińskiej kultury. „Wielka wiedza przyczynia się do kultywowania cnót.” [6] Konfucjusz 2 tys. lat temu otworzył szkołę, gdzie kształcił uczniów i przekazywał społeczeństwu ideały konfucjańskie reprezentowane przez pięć zasadniczych cnót takich, jak: życzliwość, prawość, przyzwoitość, mądrość i wierność. W I wieku n.e. buddyzm Sakjamuniego, kładący szczególny nacisk na miłosierdzie i zbawienie wszystkich istot, rozprzestrzenił się na wschód i dotarł do Chin. Kultura chińska nabrała głębszego wymiaru, a jej zasięg znacznie się poszerzył. Wkrótce potem konfucjanizm, buddyzm i taoizm stały się wzajemnie uzupełniającymi się wyznaniem w społeczeństwie chińskim, doprowadzając dynastię Tang (618-907) do szczytu chwały i rozkwitu, co jest wszystkim pod niebem znane.

Pomimo, iż w historii naród chiński przeżywał wielokrotne inwazje i napady, kultura chińska uzewnętrzniła swą wielką tolerancję i wytrzymałość, a jej esencja jest w dalszym ciągu przekazywana z pokolenia na pokolenie. Jedność nieba i ludzi jest podstawą kosmologii naszych przodków. Rozsądnie rzecz biorąc, życzliwość jest nagrodzona, a zło jest karane. Jedną z podstawowych cnót jest, nie czynić innym tego, co nam jest niemiłe. Lojalność, pietyzm synowski, godność i sprawiedliwość ustanowiły normy społeczne, a pięć zasadniczych cnót Konfucjusza: życzliwość, prawość, przyzwoitość, mądrość i wierność stanowi podwalinę moralności społecznej i indywidualnej. Wraz z tymi zasadami kultura chińska przejęła uczciwość, uprzejmość, harmonię i tolerancję. W uroczystościach żałobnych prostych ludzi w Chinach dostrzega się składanie czci „niebu, ziemi, monarsze, rodzicom i nauczycielom.” Jest to kulturowym wyrazem głęboko zakorzenionej chińskiej tradycji, która zawiera w sobie oddawanie czci Bogu (niebu i ziemi), lojalność wobec kraju (monarchy), pietyzm synowski (wobec rodziców) oraz szacunek dla nauczycieli. Tradycyjna kultura chińska poszukiwała harmonii między człowiekiem a wszechświatem oraz kładła nacisk na zasady etyczne i moralne jednostki. Była ona oparta na wierze w praktyki kultywowania konfucjanizmu, buddyzmu i taoizmu i zapewniała Chińczykom tolerancję, postęp społeczny, stanowiła gwarancję ludzkiej moralności i prawej wiary.

W przeciwieństwie do prawa egzekwującego sztywne zasady, kultura opiera się na łagodnych ograniczeniach. Prawo wymusza karę, jak tylko przestępstwo zostanie popełnione, podczas gdy kultura przede wszystkim zapobiega przestępstwom poprzez kultywowanie moralności. Moralność społeczeństwa często zawiera się w jego kulturze.

Szczyt rozwoju tradycyjnej kultury w historii chińskiej przypada na czas rozkwitu panowania dynastii Tang, zbiegając się z okresem największej potęgi państwa chińskiego. Nauka w tym okresie była również zawansowana i cieszyła się jedyną w swoim rodzaju renomą wśród wszystkich krajów. Uczeni z Europy, Bliskiego Wschodu i Japonii przybywali na studia do stolicy dynastii Tang Chang'an. Kraje graniczące z Chinami traktowały je jako mocarstwo zwierzchnie. „Przybywano z dziesiątek tysięcy krajów, aby złożyć hołd Chinom, mimo iż pociągało to za sobą konieczność przejścia przez wiele spraw wymagających wyjaśnień i kolejnych kontroli celnych.” [7]

Po zakończeniu panowania dynastii Qin (221-207 p.n.e.) Chiny były często pod okupacją grup mniejszościowych. Miało to miejsce podczas panowania dynastii Sui (581-618), Tang (618-907), Yuan (1271-1361) i Qing (1644-1911) oraz w niektórych czasach, kiedy to mniejszości etniczne ustanowiły swoje własne systemy rządów. Mimo to, prawie wszystkie grupy etniczne przystosowały się do chińskiego sposobu życia. Ukazuje to, jak wielką była integrująca siła tradycyjnej kultury chińskiej. Jak powiedział Konfucjusz: „(Tak więc) jeśli ludzie z daleka nie podporządkowują się, to przekonaj ich przez kultywowanie (naszej) kultury i cnót.”[8]

Od momentu uzyskania władzy w 1949 roku KPCh poświęciła zasoby państwa na to, aby zniszczyć tradycyjną kulturę chińską. Ta zła intencja nie pochodziła ani z zapału KPCh do uprzemysłowienia kraju, ani też ze zwykłej głupoty, przejawiającej się w uwielbieniu dla zachodnich cywilizacji. Pochodziła ona raczej z nieodłącznej, ideologicznej opozycji wobec tradycyjnej chińskiej kultury. Tak więc, zniszczenie kultury chińskiej przez KPCh było zaplanowane, dobrze zorganizowane i systematyczne, poparte użyciem przez państwo przemocy. Od zarania powstania, KPCh nigdy nie zaprzestała „rewolucjonizowania” kultury chińskiej, próbując w ten sposób całkowicie zniszczyć jej ducha.

Jeszcze bardziej nikczemne niż zniszczenie przez KPCh tradycyjnej kultury jest rozmyślnie jej nadużywanie i podstępna jej modyfikacja. KPCh uwypuklała haniebne strony historii Chin; rzeczy, które wydarzały się, ilekroć ludzie odchodzili od tradycyjnych wartości, tak jak wewnętrzne spory o władzę w obrębie rodziny królewskiej, stosowanie taktyk i konspiracji oraz użycie dyktatury i despotyzmu. Używała ona tych przykładów historycznych jako pomocy przy tworzeniu własnego zbioru norm moralnych, sposobu myślenia i systemu wypowiedziania się. Czyniąc to, KPCh sprawiała fałszywe wrażenie, że „kultura partyjna” jest faktycznie kontynuacją tradycyjnej kultury chińskiej. KPCh wykorzystywała nawet awersję niektórych ludzi do „kultury partyjnej” w celu podburzania do dalszego odrzucania autentycznej tradycji chińskiej.

Niszczenie przez KPCh tradycyjnej kultury spowodowało katastrofalne konsekwencje na Chiny. Ludzie nie tylko stracili poczucie moralności, ale do tego jeszcze byli na siłę indoktrynowani wyznawanymi przez KPCh teoriami zła.

*****

I. Dlaczego KPCh zależało na sabotowaniu tradycyjnej kultury?

Długa tradycja kultury chińskiej – oparta na wierze i czczeniu cnót

Autentyczna kultura chińskiego narodu rozpoczęła się około 5 000 lat temu legendarnym panowaniem cesarza Huangy, którego uważa się za najstarszego przodka cywilizacji chińskiej.

W rzeczywistości cesarzowi Huangowi przypisuje się też stworzenie taoizmu – nazywanego także szkołą myśli Huanga–Lao (Lao Zi). Głęboki wpływ taoizmu na konfucjanizm można zauważyć w takich powiedzeniach konfucjańskich jak: „Podążaj za Tao, pozostawaj w zgodzie z cnotą, trwaj przy życzliwości i zagłębiaj się w sztuce”, albo „Jeśli ktoś usłyszy Tao rankiem, to może umrzeć bez żalu wieczorem.” [9] *Księga Przemian (I Ching)*, czyli zapis nieba i ziemi, yin i yang, zmian kosmicznych, społecznych wzlotów i upadków, praw rządzących życiem ludzkim, uważana była przez konfucjanistów za „numer jeden wśród wszystkich klasycznych dzieł chińskich”. Prorocza siła tej książki daleko przerosła wyobrażenia współczesnej nauki. Oprócz taoizmu i konfucjanizmu; buddyzm – w szczególności zen buddyzm miał subtelny acz dogłębny wpływ na chińskich intelektualistów.

Konfucjanizm jest częścią tradycyjnej kultury chińskiej, która koncentruje się na „przychodzeniu na świat doczesny”. Kładł on nacisk na oparte na wartościach rodzinnych zasady etyczne, w których pietyzm synowski odgrywał niezwykle istotną rolę, nauczając, że „wszelka uprzejmość zaczyna się od pietyzmu synowskiego”. Konfucjusz zalecał „życzliwość, prawość, przyzwoitość, mądrość i wierność”, ale mówił też „czyż pietyzm synowski i braterska miłość nie są korzeniami życzliwości?”

Oparte na wartościach rodzinnych zasady etyczne mogą być w naturalny sposób rozszerzone, nadając kierunek moralności społecznej. Pietyzm synowski może być przeniesiony na lojalność podwładnych wobec monarchy. Konfucjusz powiedział, iż: „rzadko zdarza się, by osoba z pietyzmem synowskim i pełna miłości braterskiej byłaby skłonna znieważać tych, którzy są ponad nią.” [10] Miłość braterska jest związkiem pomiędzy braćmi i może zostać dalej przelana na prawość i sprawiedliwość między przyjaciółmi. Konfucjaniści nauczają, że w rodzinie ojciec musi być życzliwy, syn synowski, starszy brat przyjazny, a młodszy brat pełen szacunku. Tu znowu ojcowska dobroć może być dalej przeniesiona na życzliwość monarchy wobec podwładnych. Dopóki utrzymywane będą tradycje rodzinne, dopóty moralność społeczna może być w naturalny sposób podtrzymywana. „Kultywuj siebie, twórz zgodę w rodzinie, prowadź prawe rządy swojego państwa i czyni całe królestwo spokojnym i szczęśliwym.” [11]

Buddyzm i taoizm są częścią kultury chińskiej, która skupia się na „opuszczaniu świata doczesnego”. Wpływy buddyzmu i taoizmu przenikają wszelkie aspekty życia zwykłych ludzi. Do praktyk głęboko zakorzenionych w taoizmie należą: medycyna chińska, qigong, geomancja (Feng Shui) i wróżbiarstwo. Praktyki te wraz z buddyjskimi koncepcjami królestwa niebieskiego i piekła, karmicznej nagrody za dobro i karmicznej kary za zło oraz z konfucjańskimi zasadami etycznymi, ukształtowały rdzeń tradycyjnej kultury chińskiej.

Wiara w konfucjanizm, buddyzm i taoizm ofiarowała Chińczykom bardzo stabilny system etyczny; niezmienny „tak długo, jak długo będzie istnieć niebo”. [12] Ten system etyczny stworzył podstawy do podtrzymywania społecznych tradycji oraz pokoju i harmonii w społeczeństwie.

Moralność należy do sfery duchowej, tak więc pozostaje ona często pojęciowa. Kultura wyraża abstrakcyjny system moralny za pomocą powszechnie zrozumiałego języka.

Weźmy jako przykład „cztery chińskie klasyki”, czyli cztery najsłynniejsze w kulturze chińskiej powieści. *Podróż na Zachód* [13] jest mityczną historią, *Sen Czerwonego Dworu* [14] rozpoczyna się dialogiem pomiędzy ożywionym kamieniem, Bóstwem Nieskończonej Przestrzeni oraz Tao Bezkresnego Czasu na Bezdennym Urwisku Skalnym Wielkiej Góry Pustkowiec – dialog ten naprowadza nas na trop ludzkiego dramatu rozwijanego w tej powieści. *Banici Bagien* [15] zaczyna się opowieścią o tym, jak premier Hong, odpowiedzialny za sprawy wojskowe, przypadkowo uwolnił 108 demonów. Legenda ta wyjaśnia pochodzenie „108 zbiegłych bojowników męstwa”. Powieść *Trzy Królestwa* [16] zaczyna się ostrzeżeniem niebios o klęsce, a kończy nieuniknionym stwierdzeniem woli Boga: „Sprawy tego świata płyną dalej niczym niewyczerpany strumień; wypowiedziane przez niebo przeznaczenie,

nieskończone w swym zasięgu, zwiastuje zagładę wszystkiego.” Inne dobrze znane opowiadania, jak *Romans Wschodniego Zhou* [17] oraz *Pełna Historia Yue Fei* [18], wszystkie one zaczynają się podobnymi legendami.

Wykorzystywanie mitów przez tych powieściopisarzy nie jest przypadkiem, lecz odzwierciedleniem podstawowej filozofii natury i ludzkości, wyznawanej przez chińskich intelektualistów. Powieści te miały głęboki wpływ na umysłowość chińską. Kiedy mówi się o „prawości” ludzie mają raczej na myśli Guan Yu (160-219) z *Trzech Królestw*, niż to pojęcie zawarte samo w sobie – jak jego prawość wobec przyjaciół wzniosła się ponad obłoki i dosięgła nieba; jak jego niczym niewzruszona lojalność wobec przełożonego i brata przysięgłego Liu Bei zdobyła mu uznanie nawet wśród jego wrogów; jak jego odwaga w bitwie przyniosła mu zwycięstwo nawet w najbardziej dramatycznej sytuacji; jego ostateczna porażka w bitwie pod miastem Mai; i w końcu jego narada z synem, w której wystąpił jako bóstwo. Mówiąc o lojalności, Chińczycy w sposób naturalny kojarzą ją z Yue Fei (1103-1141), generałem z czasów dynastii Song, który służył swemu krajowi z bezgraniczną uczciwością i lojalnością oraz z Zhuge Liang (181-234), premierem państwa Shu z czasów *Trzech Królestw*, który „dawał z siebie wszystko, dopóki jego serce nie przestało bić”.

Eulogia lojalności i prawości tradycyjnej kultury chińskiej została w pełni wyrażona w barwnych opowieściach tych autorów. Abstrakcyjne zasady moralne przez nich głoszone zostały przedstawione w sposób konkretny i znalazły swój wyraz w kulturze.

Taoizm kładzie nacisk na prawdomówność. Buddyzm kładzie nacisk na współczucie, a konfucjanizm ceni lojalność, tolerancję, życzliwość i prawość. „Chociaż różnią się one formami, to ich cele pozostają te same.[...] wszystkie inspirują ludzi do powrotu ku życzliwości”. [19] Są to najbardziej wartościowe aspekty tradycyjnej kultury chińskiej, oparte na wierze w konfucjanizm, buddyzm i taoizm.

Tradycyjna kultura chińska przepelniona jest takimi pojęciami i zasadami jak: niebo, Tao, bóg, Budda, los, predestynacja, życzliwość, prawość, przyzwoitość, mądrość, wierność, szczerłość, pokora, lojalność, pietyzm synowski, godność i tak dalej. Wielu Chińczyków może być niepiśmiennymi, lecz pomimo tego, obeznani są oni z tradycyjnymi sztukami i operami. Te formy kulturowe są dla zwykłych ludzi bardzo istotnymi sposobami uczenia się tradycyjnej moralności. Zniszczenie tradycyjnej kultury chińskiej przez KPCh jest więc bezpośrednim atakiem przeciwko chińskiemu naukom moralnym i podważa podstawy pokoju i harmonii w społeczeństwie.

Komunistyczna teoria zła przeciwstawia się tradycyjnej kulturze

„Filozofia” Partii Komunistycznej stoi w całkowitej sprzeczności z autentyczną, tradycyjną kulturą chińską. Tradycyjna kultura szanuje nakazy nieba, jak kiedyś wyraził to Konfucjusz: „Życie i śmierć są przeznaczone, a bogactwo i ranga są ustalone przez niebo”. [20] Zarówno buddyzm jak i taoizm są formami teizmu i uznają reinkarnacyjny cykl życia i śmierci oraz przyczynowy związek karmiczny dobra i zła. Partia Komunistyczna natomiast nie tylko, że uznaje ateizm, ale także bez pohamowania występuje przeciwko Tao i atakuje zasady niebios. Konfucjanizm ceni rodzinę, natomiast *Manifest Komunistyczny* jawnie obwieszcza abolicję rodziny. Kultura tradycyjna wprowadza rozróżnienie pomiędzy Chińczykami, a obcymi, natomiast *Manifest Komunistyczny* zaleca zanik narodowości. Kultura konfucjańska głosi życzliwość wobec innych, natomiast Partia Komunistyczna zachęca do walk klasowych. Konfucjanizm zachęca do lojalności wobec monarchy i umiłowanie narodu. *Manifest Komunistyczny* promuje eliminację narodu.

W celu zdobycia i utrzymania władzy w Chinach Partia Komunistyczna musiała najpierw zaszczerpić te niemoralne poglądy na chińskiej ziemi. Mao Zedong twierdził: „jeśli chcemy obalić władzę, musimy wpieryw stworzyć propagandę i wykonać odpowiednią pracę

ideologiczną”.[21] KPCh uświadomiła sobie, że opierająca się na przemocy teoria komunistyczna, podtrzymywana za pomocą broni, jest przeciwstawna myśli Zachodu i nie mogłaby się ostać wobec wspaniałej 5-cio tysięcznej historii kultury Chin. „Jeśli już powiedziało się „A”, to trzeba powiedzieć „B””. Tak więc KPCh całkowicie zrujnowała tradycyjną kulturę chińską, by marksizm i leninizm mógł objąć arenę polityczną Chin.

Tradycyjna kultura jest przeszkodą w dyktaturze KPCh

Mao Zedong powiedział kiedyś z właściwą sobie cechą, że nie postępuje ani według Tao, ani według nieba. [22] Tradycyjna kultura chińska stała się niewątpliwie dla KPCh ogromną przeszkodą na swej drodze do rzucenia wyzwania Tao i walki z niebiosami.

Lojalność w tradycyjnej kulturze chińskiej nie oznacza ślepego poświęcania się. W oczach ludzi cesarz jest „synem niebios” – które są ponad nim. Cesarz nie zawsze może mieć rację. Dlatego istniała potrzeba obecności obserwatorów do wskazywania jego pomyłek za każdym razem, gdy je popełniał. W chińskim systemie kronikarskim, historycy mieli za zadanie zapisywanie wszystkich słów i czynków cesarza. Uczni dygnitarze mogli stać się nauczycielami swych królów - mędrców, a postępowanie cesarza oceniano według klasycznych dzieł konfucjanizmu. Jeśli cesarz był niemoralny i nieoświecony w Tao, ludzie mogli powstać, aby go obalić, jak to się zdarzyło w przypadku Chengtanga, który zaatakował Jie lub w przypadku usunięcia króla Wu z [dynastii] Zhou. [23] Powstania te, według oceny tradycyjnej kultury chińskiej nie stanowiły pogwałcenia lojalności lub Tao. Wręcz przeciwnie, były postrzegane, jako egzekwowanie Tao w imieniu niebios. Kiedy Wen Tianxiang (1236-1283), [24] powszechnie znany dowódca wojskowy w czasach dynastii Song, został pojmany jako więzień, odmówił on poddania się najeźdźcom mongolskim, nawet gdy sam cesarz próbował nakłonić go do poddania się. Postąpił tak dlatego, że jako konfucjanista uważał, iż „Ludzie są najważniejsi; następne w kolejności jest państwo; a na ostatnim miejscu pod względem ważności znajduje się władca”. [25]

Dyktatorska KPCh nie mogła w żaden sposób zaakceptować takich tradycyjnych wierzeń. KPCh chciała kanonizować swych własnych przywódców i szerzyć kult jednostki i dlatego nie pozwoliłaby na to, by tak odwieczne pojęcia jak niebios, Tao i bóg stały ponad nią. KPCh była świadoma tego, że jej postępowanie według norm kultury tradycyjnej uważane jest za najbardziej potworną i ogromną zbrodnię przeciw niebiosom i Tao. Zdawała sobie sprawę z tego, że dopóki istnieje tradycyjna kultura, ludzie nie będą wychwalać KPCh jako tej „wielkiej, wspaniałej i słusznej”. Uczni kontynuowaliby tradycję „ryzykowania życia, by upomnieć monarchę”, „utrzymywania sprawiedliwości za cenę życia”, [26] i umieszczania ludzi ponad władcami. Tym samym, ludzie nie staliby się marionetkami KPCh, a KPCh nie mogłaby wymusić podporządkowania sobie myśli mas.

Szacunek tradycyjnej kultury wobec nieba, ziemi i natury stał się przeszkodą dla KPCh w walce z naturą, mającej na celu „zmienianie nieba i ziemi”. Tradycyjna kultura ceni ludzkie życie, nauczając, że każdą sytuację dotyczącą ludzkiego życia należy traktować z najwyższą troską”. Taka percepcja była zawadą dla KPCh w masowym ludobójstwie i rządach terroru. Najwyższe normy moralne tradycyjnej kultury „niebiańskiego Tao” przeszkadzały KPCh w manipulacji zasadami etycznymi. Z tych to powodów KPCh uczyniła tradycyjną kulturę swoim wrogiem, by wzmocnić własną kontrolę nad innymi.

Tradycyjna kultura rzuca wyzwanie prawowitości rządów KPCh

Tradycyjna chińska kultura uznaje Boga i mandat nieba. Przyjęcie mandatu nieba oznacza, że władcy muszą być mądrzy, podążać według Tao i zgrać się z przeznaczeniem. Przyjęcie wiary w Boga oznacza uznanie faktu, że władza nad ludźmi spoczywa w niebiosach.

Zasada władzy KPCh jest podsumowana w następujących słowach: „nigdy więcej łańcuchy tradycji nie będą nas pętać, powstańcie wy, ciężko pracujący; nigdy więcej w niewoli. Ziemia powstanie na nowych fundamentach; jesteśmy niczym; ale będziemy wszystkim”. [27]

KPCh promuje materializm historyczny, twierdząc, że komunizm jest ziemskim rajem, do którego drogę wytyczyli pionierzy proletariatu, lub Partia Komunistyczna. Tak więc, wiara w Boga rzuca bezpośrednie wyzwanie prawowitości władzy KPCh.

*****

II. Jak Partia Komunistyczna sabotuje tradycyjną kulturę

Wszystko, co robi KPCh służy celowi politycznemu. W celu zawładnięcia, utrzymania i utrwalenia swej tyranii, KPCh musiała zastąpić naturę ludzką nikczemną naturą Partii, a tradycyjną chińską kulturę, partyjną kulturą „oszustwa, niegodziwości i przemocy”. To niszczenie i zastępowanie jedno drugim obejmuje to, co jest namacalne, a więc relikty kulturowe, miejsca historyczne i prastare księgi, jak również to, co jest nienamacalne, czyli tradycyjne poglądy na moralność, życie i świat. Wszystkie aspekty ludzkiego życia są tym objęte, łącznie z czynami, myślami i stylem życia. Jednocześnie KPCh uznaje nieznaczące i powierzchowne przejawy kultury za jej „esencję”; przejmuje je, a następnie podstawia tę „esencję” jako fasadę. Partia utrzymuje pozory tradycji, zastępując prawdziwą tradycję kulturą Partii. Następnie oszukuje ludzi i społeczność międzynarodową zza fasady „kontynuacji i rozwoju” tradycyjnej kultury chińskiej.

Wyniszczanie trzech religii jednocześnie

Z uwagi na fakt, że tradycyjna kultura zakorzeniona jest w konfucjanizmie, buddyzmie i taoizmie, pierwszym krokiem KPCh w niszczeniu tradycyjnej kultury było stłamszenie przejawów boskich zasad w ludzkim świecie, wykorzeniając trzy religie korespondujące z nimi.

Wszystkie trzy główne religie: konfucjanizm, buddyzm i taoizm spotkała zagłada w różnych okresach historycznych. Weźmy buddyzm jako przykład. Przeszedł on w historii cztery poważne perturbacje, znane historycznie jako „Trzech Wu i Jeden Zong”, to jest prześladowania wyznawców buddyzmu przez czterech cesarzy chińskich. Cesarz Taiwi [28] z Północnej Dynastii Wei (386 – 534.) i cesarz Wu Zong [29] z Dynastii Tang (618-907) Obaj próbowali wyeliminować buddyzm, by umożliwić dominację taoizmu. Cesarz Wu [30] z Północnej Dynastii Zhou (557 – 581) próbował wyeliminować jednocześnie buddyzm i taoizm, poważając konfucjanizm. Cesarz Shizong [31] z późno-okresowej Dynastii Zhou (951 – 960) próbował wykorzenić buddyzm jedynie po to, aby przetopić posągi Buddy na monety, ale nie tknął taoizmu, czy konfucjanizmu.

KPCh jest jedynym reżimem, który wyniszczył trzy religie jednocześnie. Tuż po objęciu rządów, KPCh rozpoczęła niszczenie świątyń, palenie świętych ksiąg, jak również zaczęła zmuszać buddyjskich mnichów i mniszki do powrotu do świeckiego życia. Nie była też łagodniejsza w niszczeniu innych miejsc religijnych. Z nastaniem lat 60-tych, nie pozostało prawie żadne miejsce religijne w Chinach. Wielka Rewolucja Kulturalna sprowadziła jeszcze większą katastrofę religijną i kulturową podczas kampanii „odrzuć cztery staroci” [32], to jest starych ideałów, starej kultury, starych zwyczajów i starych przyzwyczajzeń.

Na przykład, pierwszą świątynią buddyjską w Chinach był Świątynia Białego Konia (Świątynia Bai Ma) [33] wzniesiona we wczesnym okresie Wschodniej Dynastii Han (25 – 220) w pobliżu miasta Luoyang w Prowincji Henan. Została ona uhonorowana mianem

„Kolebki buddyzmu w Chinach” i „Domem Fundatora”. Podczas kampanii „odrzuć cztery starości” Świątynia Białego Konia oczywiście nie mogła uniknąć grabieży.

W pobliżu świątyni znajdowała się brygada produkcyjna Świątyni Białego Konia. Pod kierownictwem sekretarza oddziału Partii, chłopci zburzyli tę świątynię w imię „rewolucji”. Ponad tysiącletnie gliniane posągi Osiemnastu Arhatów powstałe w okresie panowania Dynastii Liao (916 – 1125) zostały zniszczone. Księga Beiye [34], sprowadzona do Chin przez wybitnego mnicha indyjskiego 2 tys. lat wcześniej została spalona. Rzadki skarb, jakim był Nefrytowy Koń, został rozbity na kawałki. Kilka lat później, Norodom Sihanouk - król Kambodży na wygnaniu, wystosował specjalną prośbę o złożenie hołdu Świątyni Białego Konia. Ówczesny premier Chin, Zhou Enlai pośpiesznie polecił przetransportować do Luoyang księgę Beiye przechowywaną w Pałacu Cesarskim w Pekinie i posągi Osiemnastu Arhatów powstałe w czasach panowania Dynastii Qing ze Świątyni Lazurów (Świątyni Biyun), położonej w Parku Xiangshan [35] na przedmieściach Pekinu. Taką fałszywą podmianą został „rozwiązany problem dyplomatyczny”. [36]

Rewolucja Kulturalna rozpoczęła się w maju 1966 r. W rzeczywistości było to „rewolucjonizowanie” kultury chińskiej w sposób destrukcyjny. Poczynając od sierpnia 1966 r., szaleńczy ogień kampanii „odrzuć cztery starości” wypalił cały ląd Chin. Uznane za obiekty „feudalizmu, kapitalizmu i rewizjonizmu” świątynie buddyjskie, świątynie taoistyczne, posągi Buddy, historyczne i malownicze miejsca, kaligrafie, malarstwo i antyki stały się przedmiotem niszczycielskiej działalności Czerwonej Gwardii. [37] Weźmy posągi Buddy jako przykład. W płaskorzeźbie na szczycie Wzgórza Długowieczności Pałacu Letniego [38] w Pekinie znajduje się 1000 kolorowych, glazurowanych posągów Buddy. Po kampanii „odrzuć cztery starości” wszystkie zostały zniszczone. Żaden z tych posągów nie posiada już kompletnego zestawu pięciu organów zmysłowych.

Tak było w stolicy kraju, jak również w jego pozostałych częściach. Nawet siedziby oddalonych okręgów nie uniknęły tej dewastacji.

W powiecie Dai w Prowincji Shanxi znajduje się Świątynia Tiantai. Została ona wybudowana 1600 lat temu w okresie Taiyan Północnej Dynastii Wei i posiadała bezcenne posągi i freski. Pomimo, że była położona na zboczu wzgórza całkiem daleko od siedziby powiatu, ludzie uczestniczący w „odrzuć cztery starości”, nie zwracając uwagi na trudności, wymietli stamtąd posągi i freski... Świątynia Louguan, [39] gdzie Lao Zi wygłosił swój słynny wykład i pozostawił swój słynny Tao-te Ching 2500 lat temu mieści się w powiecie Zhouzhi w prowincji Shaanxi. W promieniu 10 li [40] wokół platformy, z której Lao Zi udzielał swoich wykładów, skupionych jest ponad 50 miejsc historycznych, łącznie ze Świątynią Ku Czczy Mędrca (Zongsheng Gong), którą ponad 1300 lat temu zbudował cesarz Tang Gaozu Li Yuan [41] jako wyraz szacunku wobec Lao Zi. Obecnie Świątynia Louguan i inne miejsca historyczne zostały zniszczone, a wszyscy kapłani taoistyczni zostali zmuszeni do opuszczenia tych miejsc. Według kanonu taoistycznego, jeśli ktoś raz zostanie kapłanem taoizmu, nie może nigdy golić brody, ani obcinać włosów. Jednakże teraz zmusza się kapłanów taoistycznych do obcinania włosów, zrzucenia taoistycznych szat i pozostania członkami komun ludowych. [42] Niektórzy z nich pożenił się z córkami miejscowych chłopów i zostali ich zięćmi.[...] W świętych miejscach taoistycznych na górze Laoshan w prowincji Shandong, to jest: w Świątyni Doskonałego Spokoju, Świątyni Najwyższej Jasności, Świątyni Doskonałej Jasności, Świątyni Doumu, żeńskim Klasztorze Huayan, Świątyni Ningzhen, Świątyni Guan Yu - wszystkie posągi bóstw, naczynia sakralne, zwoje sutr

buddyjskich, relikty kulturowe, tablice świątynne zostały rozbite i spalone.[...] Świątynia Literatury w prowincji Jilin jest jedną z czterech sławnych świątyń Konfucjusza w Chinach. Podczas „odrzućcia czterech staroci” została ona poważnie uszkodzona”. [43]

Osobliwy sposób niszczenia religii

Lenin powiedział kiedyś: „najłatwiejszym sposobem do zdobycia fortecy jest zdobycie jej od wewnątrz”. Jako grupa dzieci i wnuków marksizmu-leninizmu, KPCh rozumie to w naturalny i milczący sposób.

W „Sutrze Mahayana Mahaparinirvana” [44] Budda Sakjamuni przewidział, że po osiągnięciu przez niego stanu nirwany, demony będą reinkarnować jako mnisi, mniszki oraz świeccy buddyści płci męskiej i żeńskiej, by obalić Dharmę. Oczywiście, nie możemy zweryfikować, do czego dokładnie odnosił się Budda Sakjamuni. Jednakże, wyniszczanie buddyzmu przez KPCh rzeczywiście rozpoczęło się od uformowania z niektórymi buddystami zjednoczonego frontu. Wysłano nawet kilku zakonspirowanych członków Partii Komunistycznej, by bezpośrednio infiltrowali religie i podważali ją od wewnątrz. Na zebraniu krytyki w czasach Rewolucji Kulturalnej ktoś zapytał Zhao Pu Chu - ówczesnego wiceprezydenta Stowarzyszenia Buddystów Chińskich: „jesteś członkiem Partii Komunistycznej, dlaczego wierzysz w buddyzm?”

Budda Sakjamuni osiągnął doskonale i całkowite oświecenie poprzez „nakaz, koncentrację, mądrość”. Dlatego więc przed osiągnięciem stanu nirwany poinstruował on swoich uczniów: „Podtrzymujcie i przestrzegajcie Nakazów. Nie odstępujcie od ich, ani nie łamcie ich”. Ostrzegął również: „ludzie, którzy łamią Nakazy nieba są pogardzani przez smoki, duchy i bóstwa. Ich zła reputacja rozchodzi się wzdłuż i wszerz... Kiedy zakończy się ich życie, będą cierpieć w piekle za swoją karmę i spotka ich nieunikniona zagłada. Wtedy powychodzą i będą w dalszym ciągu cierpieć, nosząc ciała głodnych duchów i zwierząt. Bez końca i bez chwili ulgi będą przechodzić przez ten krąg cierpienia..” [45]

Polityczni mnisi buddyjscy puścili mimo uszu ostrzeżenia Buddy. W 1952 r. KPCh wysłała swoich reprezentantów, by wzięli udział w inauguracyjnym zebraniu Stowarzyszenia Buddystów Chińskich. Na zebraniu wielu buddystów ze stowarzyszenia zaproponowało zniesienie buddyjskich „Nakazów”. Twierdzili oni, że utrzymywanie takiej dyscypliny doprowadziło do śmierci wielu młodych mężczyzn i kobiet. Niektórzy nawet obstawali przy poglądzie, że „ludzie powinni swobodnie wierzyć w jakąkolwiek religię. Również mnisi i mniszki powinni mieć swobodę, aby żenić się, pić alkohol i jeść mięso. Nikt nie powinien się w to wtrącać”. Mistrz Xuyun był wówczas obecny na tym zebraniu i widział, że buddyzm w Chinach stanął przed groźbą unicestwienia. Wystąpił on, przeciwstawiając się tym propozycjom i zaapelował o zachowanie buddyjskich nakazów i strojów. Mistrz Xuyun został następnie zelżony i uznany za „kontrewolucjonistę”. Przetrzymano go w pokoju opata i odmówiono mu jedzenia i picia. Nie pozwalano mu opuszczać pokoju nawet w celu skorzystania z toalety. Rozkazano mu, by oddał złoto, srebro i broń palną. Gdy Xuyun odpowiedział, że nie ma żadnej z tych rzeczy, został ciężko pobity i doznał w wyniku tego pobicia pęknięcia i krwawienia czaszki oraz złamania żeber. W tym czasie Xuyun miał 112 lat. Żandarmeria wojskowa zepchnęła go z łóżka na podłogę. Kiedy powrócili następnego dnia i stwierdzili, że Xuyun jeszcze żyje, ponownie brutalnie go pobili.

Stowarzyszenie Buddystów Chińskich założone w 1952 r. i Stowarzyszenie Taoistów Chińskich utworzone w 1957 r. jasno oświadczyły w statutach założycielskich, że będą (funkcjonować) „pod przywództwem rządu ludowego”. W rzeczywistości (oznaczałoby to), że byłyby pod przywództwem ateistycznej KPCh. Obydwa stowarzyszenia dały wyraz temu, że będą w aktywny sposób uczestniczyć w działalności produkcyjnej i budowlanej oraz będą wdrażać politykę rządową. Zostały przekształcone w całkowicie świeckie organizacje. Ci

buddyści i taoiści, którzy pozostali wierni (swojej religii) i przestrzegali nakazów, zostali uznani za kontrewolucjonistów lub członków zabobonnych sekt i tajnych stowarzyszeń. Pod rewolucyjnym hasłem „oczyszczania buddystów i taoistów” zamykano ich w więzieniach, poddawano przymusowemu „reformowaniu przez pracę”, a nawet poddawano egzekucjom. Nie oszczędzono nawet religii pochodzących z Zachodu, takich jak chrześcijaństwo czy katolicyzm.

Opierając się na statystykach podanych w książce *Jak Komunistyczna Partia Chin Prześladowa Chryścijan* opublikowanej w 1958 r., nawet ta ograniczona liczba dokumentów podanych do wiadomości publicznej ujawnia, że spośród duchownych, których oskarżono o to, że byli „właścicielami ziemskimi” lub „miejscowymi zbirami”, zabito szokująco dużo ludzi w liczbie 8 840, a 39 200 zesłano do obozów pracy. Spośród duchownych oskarżonych o to, że byli „kontrewolucjonistami”, 2 450 zostało zabitych, a 24 800 zesłanych do obozów pracy. [46]

Religie stanowią dla ludzi sposób odsunięcia się od świeckiego życia, w celu kultywowania samych siebie. Kładą one nacisk na „drugi brzeg” (brzeg całkowitego oświecenia) i „niebios”. Sakjamuni był kiedyś indyjskim księciem. W celu znalezienia *mukti*, [47] czyli stanu, w którym osoba może uzyskać spokój umysłu, wyższą mądrość, pełne oświecenie i nirwanę, [48] porzucił on tron i udał się do zalesionych gór, by tam kultywować przez doświadczenia cierpienie i trudów. Zanim Jezus doznał oświecenia, diabeł zabrał go na szczyt góry, gdzie pokazał mu wszystkie królestwa świata i ich splendor. Diabeł powiedział, „Dam Ci to wszystko, jeśli pochylisz się przede mną i będziesz mnie czcić”. Ale Jezus nie dał się skusić. Jednak upolitycznieni mnisi i duszpasterze, którzy utworzyli zjednoczony front z KPCh, wymyślili serię oszustw i kłamstw, takich jak: „buddyzm ludzkiego świata”, „religia jest prawdą i tak samo jest socjalizm”. Twierdzili, że „nie ma sprzeczności pomiędzy tym brzegiem, a tym drugim brzegiem”. Zachęcali buddystów i taoistów do pożądania szczęścia, chwały, splendoru, bogactw i pozycji w tym życiu, i zmieniali doktryny religijne i ich znaczenie.

Buddyzm zabrania zabijania. KPCh zabijała ludzi jak muchy podczas akcji tłumienia kontrewolucjonistów. [49] Upolitycznieni mnisi spreparowali przeto uzasadnienie, że „zabijanie kontrewolucjonistów jest jeszcze większym miłosierdziem”. Podczas Wojny Zaprzysiężenia Agresji przeciwko Stanom Zjednoczonym i Pomocy dla Korei” (1950 – 1953) [50] mnisi byli nawet bezpośrednio wysyłani na linię frontu, by zabijać.

Weźmy chrześcijaństwo, jako kolejny przykład. W 1950 r. Wu Yaozong [51] utworzył kościół „Trzech Samo”, który stosował się do zasad samo-administracji, samo-poparcia i samo-propagowania. Twierdził on, że (kościół) odejdzie od „imperializmu” i aktywnie włączy się w „Wojnę Zaprzysiężenia Agresji przeciwko Stanom Zjednoczonym i Pomocy dla Korei”. Jego dobry przyjaciel został uwięziony na ponad 20 lat za odmówienie przystąpienia do kościoła „Trzech Samo” i przeszedł przez wszelkiego rodzaju tortury i upokorzenie. Kiedy zapytał się Wu Yaozonga: „Jak postrzegasz cuda dokonane przez Jezusa?” Wu odpowiedział: „Wszystkie je odrzuciłem”.

Nie uznawanie cudów Jezusa równa się nie uznawaniu Nieba Jezusowego. Jak ktoś może zaliczać się do chrześcijan, jeśli nawet nie uznaje Nieba, do którego wstąpił Jezus? Jednakże Wu Yaozong, jako założyciel kościoła „Trzech Samo” stał się członkiem stałego komitetu Politycznej Konferencji Doradczej. Kiedy wstąpił do Wielkiej Sali Ludowej, [52] musiał całkowicie zapomnieć słowa Jezusa: „Będziesz miłował Pana Boga swego całym swoim sercem, całą swoją duszą i całym swoim umysłem. To jest największe i pierwsze przykazanie” (Mateusz, 22:37-38) „Oddajcie, więc Cezarowi to, co należy do Cezara, a Bogu to, co należy do Boga”. (Mateusz, 22:21)

KPCh skonfiskowała własność świątyń; zmusiła mnichów i mniszki do studiowania marksizmu-leninizmu celem poddania ich praniu mózgu, a nawet zmusiła ich do pracy. Na przykład, w mieście Ningbo w prowincji Zhejiang znajdował się „warsztat buddyjski”. Ponad 25 tys. mnichów i mniszek zostało zmuszonych do wykonywania tam robót. Co jest jeszcze bardziej absurdalne, KPCh zachęcała mnichów i mniszki do zawierania związków małżeńskich; wszystko po to, by doprowadzić do rozpadu buddyzmu. Na przykład, tuż przed Dniem Kobiet 8 marca w 1951 r. Federacja Kobiet w mieście Changsha w prowincji Hunan nakazała wszystkim mniszkom w prowincji, by w kilka dni podjęły decyzję o wyjściu za mąż. Ponadto, młodzi i zdrowi mnisi byli zmuszani do wstępowania do wojska, gdzie wysyłano ich na pola bitewne, by służyli jako mięso armatnie! [53]

Różne grupy religijne w Chinach rozpadły się w wyniku brutalnych tłumień przez KPCh. Stłumiono też prawdziwe elity buddyzmu i taoizmu. Spośród tych, którzy przetrwali, wielu powróciło do życia świeckiego, a wielu innych zostało utajnionymi członkami Partii Komunistycznej wyspecjalizowanymi w przywdziewaniu szat kesa, [54] szat taoistów, czy też długich sutann duszpasterskich celem zniekształcania Ksiąg Buddyjskich, Kanonu Taoistycznego i Pisma Świętego oraz szukania w tych doktrynach uzasadnienia dla ruchów KPCh.

Niszczenie reliktyw kulturowych

Rujnowanie reliktyw kulturowych odegrało ważną rolę w niszczeniu tradycyjnej kultury przez KPCh. Podczas „odrzuć czterech staroci” wiele jedynych w swoim rodzaju ksiąg, kaligrafii i malowideł kolekcjonowanych przez intelektualistów, zostało rzucone na pastwę płomieni lub zmielone na miazgę. Zhang Bojun [55] posiadał rodzinną kolekcję ponad 10 tys. ksiąg. Przywódcy Czerwonej Gwardii użyli ich od palenia, by się ogrzać. To, co zostało, przesłano do fabryk papieru i zmielono na miazgę.

Ekspert renowacji kaligrafii i malarstwa, Hong Qiusheng, był starszym człowiekiem znanym jako „cudowny lekarz” starożytnych kaligrafii i malowideł. Odrestaurował on niezliczone światowej klasy arcydzieła, takie jak pejzaż cesarza dynastii Song – Huizonga, [56] obraz bambusa Su Dongpo [57] oraz obrazy Wen Zhengminga [58] i Tang Bohu. [59] Przez kilka dekad większość z setek starożytnych kaligrafii i malowideł, które uratował, stała się narodową kolekcją pierwszej klasy. Kaligrafie i obrazy, przy kolekcjonowaniu których nie szczędził trudu, zostały uznane za „cztery starocie” i rzucone na pastwę płomieni. Później Hong powiedział ze łzami w oczach: „Ponad 100 jin [60] (50 kilogramów) kaligrafii i obrazów.[...]tak dużo czasu zajęło spalenie ich”! [61]

„Podczas gdy ziemskie sprawy przychodzą i odchodzą,
Starożytne, nowoczesne, tam i z powrotem,
Rzeki i góry są niezmiennie w swej chwale
I w nieporuszeniu będą świadczyć z tego szlaku...” [62]

Gdyby dzisiejsi Chińczycy nadal pamiętali trochę swojej historii, prawdopodobnie czuliby się inaczej, recytując ten wiersz Menga Haorana. Historyczne miejsca na słynnej górze i nad rzekami zostały zrujnowane i zniknęły podczas burzy „odrzuć czterech staroci” Nie tylko Pawilon Orchidei, gdzie Wang Xizhi [63] napisał sławny „Prolog do zbioru wierszy ułożonych w Pawilonie Orchidei” [64] został zniszczony; grób Wang Xizhi również

został zrujnowany. Była rezydencja Wu Cheng'ena [65] w prowincji Jiangsu została zburzona, była rezydencja Wu Jingzi [66] w prowincji Anhui została zrujnowana, kamienna tablica z rękopisem napisanym przez Su Dongpo artykułem *Przydrożna chatka starego pijaka* [67] została przewrócona przez młodych rewolucjonistów, [68] a znaki z kamiennej tablicy zostały rozbite w kawałki.

Esencja kultury chińskiej była dziedziczona i gromadzona przez kilka tysięcy lat. Raz zniszczona, nie może być odtworzona. Mimo to, KPCh bez żadnego żalu czy wstydu, w barbarzyński sposób zniszczyła ją w imię „rewolucji”. Kiedy wzdychaliśmy za Starym Pałacem Letnim, znanym jako „pałac nad pałacami”, który został spalony przez angielsko-francuskie siły alianckie; kiedy wzdychaliśmy za monumentalnym dziełem Encyklopedii Yongle [69] zniszczonym przez wojenne płomienie najeźdźców, jak moglibyśmy się spodziewać, że zniszczenia wyrządzone przez KPCh będą o wiele bardziej szersze, o bardziej długofalowych skutkach i gruntowniejsze niż te, wyrządzone przez najeźdźców?

Niszczenie wiary duchowej

Obok niszczenia fizycznych form religii i kultury, KPCh również wykorzystała w najwyższym stopniu swe możliwości, by zniszczyć duchowość ludzi ukształtowaną przez wiarę i kulturę.

Weźmy jako przykład traktowanie przez KPCh etnicznych wierzeń. KPCh uważała tradycje grupy muzułmanów Hui jako jedną z „czterech staroci” - stare myślenie, kulturę, tradycje, nawyki. Przez to właśnie zmusiła ludność Hui do jedzenia wieprzowiny. Chłopi muzułmańscy oraz meczety musiały hodować świnię, a każde gospodarstwo musiało każdego roku dostarczać państwu dwie świnię. Czerwonogwardziści zmusili nawet drugiego najwyższego tybetańskiego żyjącego Buddę - Panchen Lamę, do jedzenia ludzkich ekskrementów. Rozkazali oni trzem mnichom ze Świątyni Błogosławieństwa, zlokalizowanej w mieście Harbin w prowincji Heilongjiang, będącej największą świątynią buddyjską zbudowaną we współczesnych czasach (1921), do trzymania tablicy z plakatem mówiącym „Do diabła z sutrami (święte księgi buddyjskie; przyp. tłum.) – są one pełne gówna”.

W 1971 r. Lin Biao [70], wiceprzewodniczący komitetu centralnego KPCh, próbował uciec z Chin, ale został zabity, gdy jego samolot rozbił się w Undurkhanie w Mongolii. Później w rezydencji Lin na Maojiawan w Pekinie znaleziono kilka cytatów z Konfucjusza. Wówczas KPCh rozpoczęła szalony ruch „krytykowania Konfucjusza”. Pisarz o pseudonimie

„spontanicznego entuzjazmu”. Rozszerzenie KPCh na obszar każdej wioski poprzez oddziały Partii na szczeblu wsi, kontrolowało społeczeństwo tak ściśle, że „rewolucyjny” ruch KPCh rozszerzał się bez końca i wywierał wpływ na każdą osobę na każdym centymetrze ziemi w Chinach.

Nigdy wcześniej w historii żaden cesarz nie wykorzenił z ludzkich umysłów, tak jak zrobiła to KPCh, tego, co uważano za najpiękniejsze i najświętsze, używając oszczerczej i obraźliwej propagandy wspomagającej przemoc. Wyeliminowanie wiary często może być bardziej efektywne i długotrwałe niż samo niszczenie fizyczne.

Reformowanie intelektualistów

Piktogramy pisma chińskiego zawierają w sobie esencję 5 000 lat cywilizacji. Forma i wymowa każdego znaku, idiomy i aluzje literackie składające się z połączeń znaków, wszystkie one wyrażają głębokie kulturowe znaczenie. KPCh nie tylko uprościła chińskie piktogramy, ale również próbowała zastąpić je zlatynizowaną formą pinyin, co usunęłoby wszelkie kulturowe tradycje z chińskich znaków i języka. Jednak plan tej zamiany nie powiódł się, chroniąc tym samym język chiński przed dalszym zniszczeniem. Chińscy i

ści jednak,

lenia, jako członków tradycyjnej klasy „uczonej arystokracji”, odgrywały istotną rolę w kształtowaniu myśli zw

ajnem...” [75] Prze

kontrrewolucjonistów w latach 1955 – 1957. Myśleli oni, że KPCh w końcu sta

bezstronna. Zaczęli więc wypowiadać otwarcie swoje prawdziwe odczucia, a ich krytycyzm stawał się coraz bardziej ostry.

Wiele lat później nadal trafiają się ludzie, którzy wierzą, że Mao Zedong rozpoczął atakowanie intelektualistów jedynie po tym, jak znieruchomili go ich przeważający, ostry krytycyzm. Prawda natomiast okazała się być inna.

W dniu 15 maja 1957 r. Mao Zedong napisał artykuł zatytułowany „Rzeczy zaczynają się zmieniać” i puścił go w obieg wśród starszych rangą dygnitarzy KPCh. Artykuł mówił: „W ostatnich dniach prawnicy [...] okazali się być najbardziej zdeterminowani i najbardziej zaciekli [...] Ci prawnicy, którzy są anty-komunistami, podejmują w Chinach desperacką próbę wzniesienia tajfunu o sile powyżej siedmiu stopni [...] i są tak bardzo zdecydowani zniszczyć Partię Komunistyczną”. [78] Po tym ci dygnitarze, którzy zajmowali przedtem obojętne stanowisko wobec kampanii „niech rozkwita sto kwiatów i niech rywalizuje sto szkół myślenia”, nagle stali się wobec niej entuzjastyczni i gorliwi. W swym pamiętniku *Przeszłość nie znika jak dym* córka Zhanga Bojuna powiada:

Li Weihan, Minister Zjednoczonego Frontu Robót, osobiście zadzwonił do Zhanga Bojuna i zaprosił go na porozumiewawcze zebranie, by przedstawił on swą opinią o KPCh. Posadzono Zhanga na sofie w pierwszym rzędzie. Nie wiedząc, że jest to pułapka, Zhang jasno wyraził swój krytycyzm wobec KPCh. Dalszy bieg wydarzeń był następujący: „Li Weihan wyglądał na spokojnego. Zhang prawdopodobnie myślał, że Li zgodził się z jego wypowiedzią. Nie wiedział o tym, że Li z przyjemnością patrzył, jak jego ofiara wpada w potrzask”. Po spotkaniu Zhang został zaklasyfikowany jako prawniczy numer jeden w Chinach.

Możemy zacytować cały szereg dat w 1957 r., kiedy to intelektualiści przedstawili propozycje lub wygłosili przemówienia zawierające krytykę i oferujące sugestie: „Instytut Planowania Politycznego” Zhanga Bojuna w dniu 21 maja; „Absurdalne poglądy antysowieckie” Long Yuna w dniu 22 maja; „Komitet Rehabilitacji” Luo Longjia w dniu 22 maja; przemówienie Lin Xilinga na temat „Krytyki feudalnego socjalizmu KPCh” wygłoszone na Uniwersytecie Pekijskim w dniu 30 maja; przemówienia „Partia powinna przestać kierować sztuką” Wu Zuguanga w dniu 30 maja; i „Partia dominuje świat” Chu Anpinga w dniu 1 czerwca. Wszystkie te propozycje i przemówienia były wynikiem zaproszenia i zostały przedstawione po tym, jak Mao Zedong już naostrzył swój rzeźniczy nóż.

Wszyscy ci intelektualiści, jak można było przewidzieć, zostali uznani za prawniczców. W całym kraju było ponad 550 tys. takich „prawniczców”.

W tradycji chińskiej jest, że „uczni mogą być zabijani, ale nie mogą być upokarzani”. KPCh była zdolna upokorzyć intelektualistów, odmawiając im prawa do przeżycia, a nawet oskarżając ich rodziny, dopóki nie przyjęli oni upokorzenia. Wielu intelektualistów poddało się. W trakcie tych wydarzeń, niektórzy z nich donosili na innych, aby uratować siebie, co złamało serca wielu osób. Tych, którzy nie poddawali się upokorzeniu - zabijano, co miało posłużyć, jako przykład do terroryzowania pozostałych intelektualistów.

Tradycyjna klasa uczonych, wzorów społecznej moralności została tym samym wyparta. Mao Zedong powiedział:

„Czym cesarz Qin Shi Huang może się chwalić? Zabił on jedynie 460 uczonych konfucjańskich, a my zabiliśmy 46 000 intelektualistów. Podczas naszej akcji tłumienia kontrrewolucjonistów, czyż także nie zabijaliśmy kontrrewolucyjnych intelektualistów? Spierałem się z pro-demokratycznymi osobami, które oskarżały nas o zachowywanie się jak cesarz Qin Shi Huang. Powiedziałem im, że są w błędzie. Przewyższamy go setki razy.” [79]

W istocie Mao dokonał większych krzywd niż zabijanie intelektualistów. Co jest jeszcze bardziej żalonym, zniszczył on ich umysły i serca.

Stwarzanie pozorów istnienia kultury poprzez podtrzymywanie podobieństw tradycji, ale zmienianie jej treści

Po przyjęciu polityki reform ekonomicznych i polityki otwartości KPCh odrestaurowała wiele kościołów, jak również wiele buddyjskich i taoistycznych świątyń. Zorganizowała również kilka targów świątyń w Chinach, jak również targi kulturalne za granicą. Był to ostatni wysiłek KPCh, by wykorzystać i zniszczyć pozostałości tradycyjnej kultury. KPCh miała ku temu dwa następujące powody. Z jednej strony, uprzejmość przyrodzona ludzkiej naturze, której KPCh nie była w stanie w żaden sposób wykorzenić, doprowadziłaby do zniszczenia „kultury partyjnej”. Z drugiej strony KPCh zamierzała wykorzystać tradycyjną kulturę jako kosmetyki nakładane na jej prawdziwą twarz celem zatuszowania jej złej natury „oszukiwania, niegodziwości i przemocy”.

Esencję kultury stanowi jej wewnętrzny sens moralny, podczas gdy powierzchowne formy posiadają jedynie wartość rozrywkową. KPCh przywróciła kulturze jej powierzchowne elementy służące rozrywce po to, by zatuszować swój cel niszczenia moralności. Bez względu na to, jak wiele wystaw sztuki i kaligrafii zorganizowała KPCh, jak wiele festiwali kulturalnych z tańcami smoka i lwa urządziła, jak wiele festiwali żywności gościła, lub jak wiele obiektów architektury klasycznej zbudowała, to jest to tylko odrestaurowanie przez Partię powierzchownego wyglądu kultury, ale nie jej esencji. Tymczasem KPCh promuje swoje pokazowe przedstawienia kulturalne zarówno w kraju i za granicą w zasadzie tylko w jednym celu utrzymania swojej władzy politycznej.

Ponownie przykładem mogą być świątynie. Świątynie powinny być miejscem, gdzie mnisi kultuwują siebie, słuchają dzwonów nad ranem i bębnow o zachodzie, czczą Buddę przy płonących lampach olejnych. Ludzie ze zwykłego społeczeństwa również mogą tam się spowiadać i modlić. Kultuwacja wymaga czystego serca, które niczego nie pożąda. Spowiedź i oddawanie czci też wymaga poważnego i podniosłego otoczenia. Jednakże świątynie zostały przekształcone w obiekty turystyczne w celu czerpania zysków finansowych. Spośród ludzi odwiedzających dzisiaj świątynie w Chinach, ile z nich przyszło rozmyślać nad własnymi błędami z sercem szczerym i pełnym szacunkiem dla Buddy, zaraz po wykapaniu się i nałożeniu świeżego ubrania?

Odrestaurowywanie wyglądu przy jednoczesnym niszczeniu wewnętrznego znaczenia tradycyjnej kultury jest taktiką, jaką obrała KPCh, by zmylić ludzi. Czy to buddyzm, czy też inne religie lub formy kulturowe z nich się wywodzące, KPCh rozmyślnie degradowuje je w ten sposób.

*****

III. Kultura partyjna

Niszcząc tradycyjną pół-boską kulturę KPCh jednocześnie ustanawiała skrycie poprzez ustawiczne ruchy polityczne swoją własną „kulturę partyjną”. Kultura partyjna przeobraziła starsze pokolenie, zatrąła młode pokolenie i wywarła również wpływ na dzieci. Jej wpływ był niezmiernie głęboki i szeroki.

Nawet, gdy wielu ludzi próbowało zdemaskować całe zło KPCh, nie byli w stanie uczynić tego bez zastosowania metod osądzania dobra i zła, sposobów analizy i słownictwa ukształtowanego przez KPCh, co już nieuchronnie zawierało w sobie piętno kultury partyjnej.

Kultura partyjna nie tylko, że odziedziczyła istotę niegodziwości wywodzącą się z obcego pochodzenia kultury marksistowsko-leninowskiej, ale również zreczenie połączyła wszystkie negatywne elementy kultury chińskiej z narosłymi w ciągu tysięcy lat istnienia tej kultury z rewolucją, stosującą przemoc i filozofią walki pochodzącej z propagandy partyjnej. Do tych negatywnych komponentów należą wewnętrzne spory o władzę w rodzinie królewskiej, kształtowanie się klik dążących do osiągnięcia egoistycznych korzyści, oszustwa polityczne w celu przysporzenia cierpień innym, brudne taktyki i spiskowanie. Podczas walki KPCh o przetrwanie w poprzednich dziesięcioleciach, jej charakterystyka, którą jest „oszustwo, niegodziwość i przemoc” wzbogacała się, kształciła się i postępowała naprzód.

Despotyzm i dyktatura są naturą kultury partyjnej. Ta kultura służy Partii w jej walkach politycznych i klasowych. Można zrozumieć, jak tworzy ona partyjne „humanistyczne” środowisko terroru i despotyzmu z punktu widzenia czterech aspektów.

Aspekt dominacji i kontroli

A. Kultura izolacji

Kultura Partii Komunistycznej jest wyizolowanym monopolem bez wolności myśli, mowy, stowarzyszania się, czy wiary. Mechanizm dominacji Partii jest podobny do systemu hydraulicznego, opierającego się na wysokim ciśnieniu i izolacji, by utrzymać stan kontroli. Nawet jeden mały przeciek mógłby spowodować zawalenie się całego systemu. Na przykład, Partia odmówiła dialogu ze studentami podczas studenckiego ruchu 4 czerwca [80], obawiając się, że jeśli ten wyciek by trysnął, to robotnicy, chłopci, intelektualiści i wojskowi również zażądałby dialogu. W konsekwencji Chiny w końcu posunęłyby się w stronę demokracji i dyktatura jedynej Partii zostałaby podważona. Dlatego zdecydowała się ona raczej popełnić mord niż spełnić prośbę studentów. Dzisiaj KPCh zatrudnia dziesiątki tysięcy „policji przestrzeni cybernetycznej” do monitorowania Internetu i bezpośredniego blokowania wszystkich zagranicznych stron internetowych, które nie podobają się KPCh.

B. Kultura terroru

Przez ostatnie 55 lat KPCh używała terroru do ograniczania myśli Chińczyków. Dzierżyła ona bicz i nóż rzeźniczy – ludzie nigdy nie wiedzieli, kiedy spadnie na nich nieprzewidywalna katastrofa – zmuszając ich w ten sposób do uległości. Żyjąc w strachu, ludzie stali się posłuszni. Osoby opowiadające się za demokracją, niezależni myśliciele, sceptycy wewnątrz systemu (KPCh) i członkowie różnych grup religijnych stali się obiektami zabójstw, co było sposobem ostrzegania społeczeństwa. Partia chce zdusić każdą opozycję w zarodku.

C. Kultura sieci kontroli

Kontrola KPCh nad społeczeństwem jest wszechogarniająca. Istnieje system rejestracji gospodarstw, system sąsiedzkich komitetów mieszkańców i różne szczeble struktury komitetów partyjnych. „Oddziały Partii zakładane są na szczeblu zakładowym”. „Każda poszczególna wieś bez wyjątku posiada oddział Partii”. Członkowie Partii i Komunistycznego Związku Młodzieży Chin uczestniczą w regularnych zajęciach. KPCh popiera także używanie serii odpowiednich sloganów. Oto kilka przykładów: „Strzeż swoich drzwi i pilnuj swoich ludzi”. „Powstrzymuj swoich ludzi przed apelowaniem”. „Zdecydowanie wdrażaj system nakładania obowiązków, zapewnij wypełnianie obowiązków i ustalaj, gdzie leży odpowiedzialność. Strzeż i kontroluj ściśle. Traktuj poważnie dyscyplinę i przepisy i

gwarantuj 24 godziny na dobę zapobiegawcze i utrzymujące środki kontroli”. „Biuro 610 [81] utworzy komitet inwigilacji, dokonujący inspekcji i monitorowania każdego regionu i miejsca pracy w nieregularnych odstępach”.

D. Kultura obwiniania

KPCh całkowicie zlekceważyła zasady rządzenia według prawa stosowanego we współczesnym społeczeństwie i energicznie promowała politykę implikacji. Użyła swej absolutnej władzy do karania krewnych tych ludzi, którzy byli uznawani za „właścicieli ziemskich”, „bogaczy”, „reakcjonistów”, „złe elementy” i „prawicowców”. Zaproponowała teorię „pochodzenia klasowego”. [82]

Dziś KPCh „obciąża odpowiedzialnością głównych przywódców i publicznie udziela im nagany, jeśli w ich przywódczych rolach nie powiedzie im się podjęcie odpowiednich środków, by uniemożliwić praktykującym Falun Gong udanie się do Pekinu i powodowania tam kłopotów. W poważnych przypadkach wyciągnięte zostaną konsekwencje dyscyplinarne”. „Jeśli jedna osoba ćwiczy Falun Gong, to wszyscy członkowie jej rodziny zostaną zwolnieni z pracy”. „Jeśli jeden pracownik ćwiczy Falun Gong, wstrzymana zostanie premia wszystkich pracowników zakładu”. KPCh zainicjowała również dyskryminacyjną politykę klasyfikowania dzieci na należące do „tych, które mogą być kształcone i transformowane” lub należące do „pięciu czarnych klas” (właściciele ziemscy, bogaci rolnicy, reakjoniści, złe elementy i prawicowcy). Partia promowała podporządkowanie się Partii i „przedkładanie prawości nad lojalność rodzinną”. Systemy, takie jak system archiwalny kadr i organizacyjny system archiwalny oraz system tymczasowego przemieszczenia się zostały ustanowione, by zagwarantować wdrażanie tych polityk. Ludzie byli zachęceni do oskarżania i demaskowania innych i byli nagradzani za wkład w działalność dla Partii.

Aspekty propagandy

A. Kultura jednego głosu

Podczas Rewolucji Kulturalnej Chiny zostały wypełnione hasłami takimi jak: „Najwyższe instrukcje” „Jedno zdanie (Mao) ma wagę dziesięciu tysięcy zdań i każde jest prawdą”. Wszystkie media były pobudzane do wychwalania i głoszenia zbiorowych wypowiedzi popierających Partię. Jeśli było trzeba, przywódcy każdego szczebla Partii rządu, wojska, robotników, związku młodzieży i organizacji kobiet byli przyprowadzani, by wyrazić swoje poparcie. Każdy musiał przejść przez tę próbę.

B. Kultura promowania przemocy

Mao Zedong powiedział: „Z 800 milionami ludzi, jak mogłoby to zadziałać bez użycia walki?” W prześladowaniach Falun Gong Jiang Zemin powiedział: „nie ma żadnej kary za pobicie na śmierć praktykujących Falun Gong”. KPCh opowiada się za „totalną wojną” i uważa, że „bomba atomowa jest po prostu papierowym tygrysem.[...] nawet, jeśli połowa populacji by zginęła, to pozostała połowa nadal odbudowałaby ojczyznę z ruin”.

C. Kultura wzniecania nienawiści

Podstawową polityką państwową stało się „nie zapomnieć cierpienia biednych klas i trwale pamiętać wrogość w swoich łzach i krwi”. Okrucieństwo wobec wrogów klasowych

było chwalone jako cnota. KPCh nauczała: „Wgryź się w nienawiść, przeżuj i połknij ją. Zasiej nienawiść w sercu tak, by puszczała pędy”. [83]

D. Kultura zawodów i kłamstw

Oto kilka przykładów kłamstw KPCh: „wydajność z jednego *mu* [84] wynosi ponad dziesięć tysięcy *jin*” w okresie Wielkiego Skoku Naprzód (1958), „podczas masakry w dniu 4 czerwca 1989 r. na placu Tiananmen nie została zabita ani jedna osoba”, „opanowaliśmy wirus SARS w 2003 r.”, „obecnie mamy w Chinach najbardziej sprzyjający okres dla praw człowieka” i „Trzy Reprezentacje”. [85]

E. Kultura prania mózgu

Poniżej wymienionych jest kilka sloganów użytych przez KPCh do prania mózgu ludziom. „Nie będzie nowych Chin bez Partii Komunistycznej”, „Centralną siłą prowadzącą naszą sprawę naprzód jest KPCh, a teoretyczną podstawą kierującą naszym myśleniem jest marksizm-leninizm”, [86] „Utrzymuj maksymalną zbieżność z Komitetem Centralnym Partii”, „Wykonuj rozkazy Partii, bez względu na to, czy je rozumiesz, czy nie. Nawet, jeśli ich nie rozumiesz, i tak je wykonuj, a twoje zrozumienie pogłębi się podczas ich wypełniania”.

F. Kultura pochlebstwa

„Niebo i ziemia są wielkie, ale jeszcze większa jest dobroć Partii”, „Wszystkie nasze osiągnięcia zawdzięczamy Partii”, „Partię traktuję jak swoją matkę”, „Własnym życiem bronię Komitetu Centralnego Partii”, „Partia wielka, wspaniała i nieomylna”, „Partia niepokonana”, itd.

G. Kultura pozorów

Partia ustanawiała modele i przykłady jeden po drugim i rozpoczęła kampanie „postępu ideologicznego, socjalistycznego i etycznego” oraz „edukacji ideologicznej”. W końcu i tak ludzie w dalszym ciągu robili to, co robili przed każdą z tych kampanii. Wszystkie z tych publicznych wykładów, sesji studiowania i wymiana doświadczeń stały się „gorliwą pokazówką”, a normy moralne społeczeństwa kontynuowały swój wielki skok do tyłu.

Aspekt stosunków międzyludzkich

A. Kultura zazdrości

Partia promowała absolutny egalitaryzm, co znaczyło, że każdy, kto się wyróżnia, będzie celem do ataku. Ludzie zazdroszczą tym, którzy posiadają większe zdolności i tym, którzy są bogatsi – jest to tak zwany „syndrom czerwonych oczu”. [87]

B. Kultura ludzi wzajemnie się depczących

KPCh promowała „walkę twarzą w twarz i donoszenie za plecami innych”. Szpiegowanie współpracowników, tworzenie pisemnych materiałów do szkalowania, fabrykowanie faktów i wyolbrzymianie czyichś błędów – te wypaczone zachowania używane są do mierzenia bliskości wobec Partii oraz czyjeś pragnienia do awansowania.

Subtelny wpływ na wewnętrzną psychikę ludzką oraz zewnętrzne zachowanie

A. Kultura, która przekształca ludzkie istoty w maszyny

Partia chce, by ludzie byli „nigdy nie rdzewiejącymi śrubami w maszynie rewolucyjnej”, by byli „uległym narzędziem dla Partii” lub by byli „gotowi do ataku w jakimkolwiek kierunku Partia nas skieruje”. „Żołnierze przewodniczącego Mao słuchają się Partii najbardziej; idą tam, gdziekolwiek są potrzebni i zatrzymują się tam, gdziekolwiek występują trudności”.

B. Kultura, która pomieszała dobro ze złem

Podczas Rewolucji kulturalnej, KPCh „wolałaby raczej socjalistyczne chwasty niż kapitalistyczny plon”. Armia dostała rozkaz do strzelania i zabijania ludzi podczas masakry w dniu 4 czerwca „w zamian za 20 lat stabilności”. KPCh również „czyniła innym to, czego sama nie chciała, by jej czyniono”.

C. Kultura samo-narzuconego prania mózgu i bezwarunkowe posłuszeństwo

„Niższe szczeble wypełniają rozkazy wyższych szczebli, a cała Partia jest posłuszna Komitetowi Centralnemu Partii”. „Walczyć bezlitośnie, by wypłenić każdą samolubną myśl pojawiającą się w twoim umyśle”. „Wznieć rewolucję na samym dnie twojej duszy”. „Utrzymuj maksymalny sojusz z Komitetem Centralnym Partii”. „Zjednoczcie umysły, zjednoczcie kroki, zjednoczcie rozkazy, zjednoczcie polecenia”.

D. Kultura zabezpieczenia służalczej pozycji

„Bez Partii Komunistycznej Chiny byłyby w chaosie”. „Chiny są tak rozległe; któż inny mógłby je prowadzić, jak nie KPCh?”. „Jeżeli Chiny załamią się, będzie to światowa katastrofa, dlatego powinniśmy pomóc KPCh w podtrzymaniu jej przywództwa”. Z powodu strachu i samo-ochrony, grupy, które są stale tłumione przez KPCh, często okazują się jeszcze bardziej lewicowe niż KPCh.

Przykłady, jak te wyżej wymienione można by mnożyć. Każdy czytelnik znalazłby prawdopodobnie różnego rodzaju elementy kultury Partii w swoich własnych doświadczeniach.

Ludzie, którzy doświadczyli wydarzeń Rewolucji Kulturalnej, nadal mogą pamiętać wyraziście „modelowe przedstawienia” nowoczesnych oper, piosenek skomponowanych do słów Mao oraz Taniec Lojalności. Wielu nadal pamięta słowa z dialogów, takich utworów jak „Białowłose dziewczę” [88], „Tunel wojenny” [89] oraz „Wojna minowa” [90]. Poprzez takie prace literackie KPCh prała ludziom mózgi, przemocą wypełniając ich umysły hasłami, takimi jak: „jak wybitna i wielka” jest Partia; jak „mozolnie i mężnie” walczy przeciwko wrogom; jak „całkowicie poświęceni Partii” są jej żołnierze; jak gotowi są, aby poświęcić się dla Partii, i jak głupi i złośliwi są jej wrogowie. Dzień po dniu maszyna propagandowa KPCh siłą wszczepiła w każdą jednostkę wiarę potrzebną Partii Komunistycznej. Dzisiaj, gdyby ktoś zechciał znowu obejrzeć poemat epicki tańca muzycznego „Wschód jest czerwony”, zdałby sobie sprawę, że cała tematyka i styl przedstawienia jest o „zabijaniu, zabijaniu i jeszcze raz o zabijaniu”.

Jednocześnie KPCh stworzyła swój własny system przemówień i rozpraw jak: używanie obelżywego języka w masowym krytykowaniu, używanie schlebających słów do

wychwalania Partii oraz do wygłaszania oficjalnych, banalnych formuł podobnych do „ośmioczęściowego eseju”. [91] Ludzie zostali zmuszeni do bezwiednego mówienia według szablonów myślowych promujących koncept „walki klasowej” oraz do „sławienia Partii”, jak również do użycia apodyktycznego języka, zamiast spokojnego i racjonalnego rozumowania. KPCh również bezczęści słownictwo religijne i wypacza treść tych pojęć.

Falsz znajduje się o jeden krok od prawdy. Kultura KPCh obraża także do pewnego stopnia tradycyjną moralność. Na przykład, tradycyjna kultura ceni „wiarę”, tak samo jak Partia Komunistyczna. Aczkolwiek to, co Partia promuje - to „wierność i uczciwość wobec Partii”. Kultura tradycyjna podkreśla „pietyzm synowski”. KPCh może wtrącić ludzi do więzienia, jeżeli nie będą opiekować się swoimi rodzicami, jednak prawdziwą przyczyną tego jest to, że w takim przypadku rodzice ci byłiby „obciążeniem” dla rządu. Jeśli taka jest potrzeba Partii, to od dzieci wymaga się zaznaczenia wyraźnej granicy oddzielającej ich od rodziców. Tradycyjna kultura kładzie nacisk na „lojalność”. Niemniej jednak „ludzie są nadrzędnej ważności; następnie jest państwo, ostatni jest władca”. „Lojalność” preferowana przez KPCh to „ślepe poświęcenie” – tak całkowicie ślepe, że od ludzi wymagana jest bezkompromisowa, absolutna wiara i posłuszeństwo wobec KPCh.

Słowa powszechnie używane przez KPCh są bardzo mylące. Na przykład Partia nazywała wojnę cywilną pomiędzy Kuomintangiem a komunistami – „Wojną Wyzwoleńczą”, tak jakby ludzie mieli być „wyzwalani” spod opresji. KPCh nazywała okres po 1949 roku „okresem po założeniu państwa”, gdy w rzeczywistości Chiny istniały długo przedtem. KPCh ustanowiła po prostu nowy reżim polityczny. Trzyletni Wielki Głód [92] zwany był „trzema latami klęski żywiołowej”, gdy naprawdę nie była to wcale klęska żywiołowa, a raczej klęska wywołana przez człowieka. Jednakże, po usłyszeniu tych słów używanych w życiu codziennym oraz będąc pod ich niedostrzegalnym wpływem, ludzie nieświadomie zaakceptowali ideologie, które KPCh celowo im wpajała.

W tradycyjnej kulturze muzyka jest pojmowana jako sposób okiełznania ludzkich pożądań. W dziele *Księga pieśni (Yue Shu)* tom 24 *Zapisów historyka (Shi Ji)*, Sima Qian (145-85 BC) [93] powiedział, że natura człowieka jest pokojowa; odczucia materii zewnętrznej wpływają na czyjeś emocje i wzniecają uczucie miłości lub nienawiści w oparciu o czyjś charakter i mądrość. Jeżeli uczucia te nie zostaną pohamowane, ktoś może zostać uwiedziony poprzez niekończące się pokusy zewnętrzne i pochłonięty przez własne wewnętrzne sentymenty tak, że popełni wiele złych czynów. Dlatego Sima Qian powiedział, że władcy w przeszłości stosowali rytuały i muzykę do okiełznania ludzkich sentymentów. Pieśni śpiewane powinny być „radosne acz nie obsceniczne; nostalgiczne acz nie depresyjne”. Powinny wyrażać uczucia i pragnienia, jednakże mieć kontrolę nad sentymentami. Konfucjusz w dziele *Analekta* powiedział: „Trzysta wersetów *Ody* (jedno z sześciu dzieł klasycznych zebranych i zredagowanych przez Konfucjusza) może być podsumowany jednym zdaniem „Nie myśl o złu””.

Jednakże, tak piękna rzecz, jak muzyka została wykorzystana przez KPCh jako metoda do prania ludzkich umysłów. Pieśni takie jak „Socjalizm jest dobry”, „Nie istniałyby nowe Chiny bez Komunistycznej Partii” i wiele innych, śpiewane były od przedszkoli po uniwersytety. Śpiewając te piosenki, ludzie podświadomie przysposobili sobie znaczenie tych liryków. Ponadto, KPCh wykradła melodie większości utworów pieśni folklorystycznych zamieniając je na liryki pochwał Partii. Przysłużyło się to zarówno zniszczeniu tradycyjnej kultury, jak również promowaniu samej Partii.

Jeden z klasycznych dokumentów KPCh autorstwa Mao: ”Przemówienie w Yan’an podczas Forum na Temat Literatury i Sztuki” [94] umieścił kulturalne zabiegi oraz wojskowość, jako dwa walczące fronty. Podano, że nie wystarczyło mieć tylko uzbrojoną armię; armia dzieł literackich również była potrzebna. Zastrzegano, że „dzieła literackie powinny służyć polityce” oraz „dzieła literackie klas proletariackich [...] są „przekładnią i

śrubami” maszyny rewolucyjnej”. Na tej podstawie rozwinięto kompletny system „kultury partyjnej”, wraz z „ateizmem” i „walką klas”, jako jego rdzeniem. System ten jest całkowicie przeciwny tradycyjnej kulturze.

Kultura Partii zaiste wybitnie przysłużyła się KPCh, pomagając jej zdobyć władzę i kontrolę nad społeczeństwem. Tak jak jej armia, więzienia, siły policyjne - kultura Partii jest także maszyną przemocy i gwałtu, dostarczającej innego rodzaju brutalności – „kulturowej brutalności”. Ta kulturowa brutalność, niszcząc 5 000 lat tradycyjnej kultury, wyzuła ludzi z ich własnej woli i podważyła spójność narodowości chińskiej.

Dzisiaj wielu Chińczyków ma absolutnie lekceważący stosunek do istoty tradycyjnej kultury. Niektórzy nawet porównują 50 lat kultury KPCh do 5 000 lat tradycyjnej kultury chińskiej. Jest to żalosną rzeczą dla Chińczyków. Wielu z nich nie zdaje sobie sprawy, że przeciwstawiając się tak zwanej tradycyjnej kulturze, w rzeczywistości występują przeciwko „partyjnej kulturze” KPCh, a nie prawdziwej tradycyjnej kulturze Chin.

Wielu ludzi ma nadzieję wyparcia obecnego chińskiego systemu przez demokratyczny system zachodni. W rzeczywistości, zachodnia demokracja została również założona w oparciu o kulturę, biorąc pod uwagę chociażby chrześcijaństwo, które utrzymuje, że „każdy człowiek jest równy w obliczu Boga”, a zatem respektuje naturę ludzką i wybory człowieka. Jak może despotyczna, nieludzka kultura Partii KPCh zostać użyta za podstawę dla demokratycznego systemu w zachodnim stylu?

*****

Zakończenie

Chiny zaczęły wypaczać swoją tradycyjną kulturę już w okresie panowania dynastii Song (960-1279) i od tej pory kultura ta stale doznaje nieustannej grabieży. Po Ruchu Czwartego Maja w 1919 r. [95] niektórzy intelektualisci skorzy do osiągnięcia szybkiego sukcesu i pozyskania natychmiastowych korzyści próbowali znaleźć odpowiednią dla Chin drogę poprzez odstępianie od tradycyjnej kultury na rzecz wprowadzenia zachodniej cywilizacji. Nadal jednak konflikty i zmiany w dziedzinie kultury pozostają w centrum akademickich sporów bez mieszania się w nie sił państwowych. Jednakże kiedy KPCh powstała, wyniosła ona kulturalne konflikty do rangi walki o Partię na śmierć i życie. KPCh rozpoczęła więc przypuszczanie bezpośrednich ataków na kulturę tradycyjną, stosując destrukcyjne metody, jak też pośrednie nadużycie w formie „przyjęcia rzeczy plugawych i odrzucenia istoty”.

Zniszczenie narodowej kultury było również procesem formowania „kultury partyjnej”. KPCh wypaczyła sumienia ludzkie i osąd moralny, pociągając w ten sposób ludzi do odwrócenia się od kultury tradycyjnej. Jeżeli kultura narodowa zostanie całkowicie zniszczona, to zniknie wraz z nią esencja narodu, pozostawiając jedynie narodowi pustą nazwę. Ostrzeżenie to nie jest wyolbrzymione.

Jednocześnie, zatracenie tradycyjnej kultury przyniosło nam niespodziewane fizyczne zniszczenie.

Kultura tradycyjna ceni jedność nieba z człowiekiem oraz harmonijne współlistnienie ludzi z naturą. KPCh deklaruje niekończącą się radość czerpaną z „walki z niebem i ziemią”. Kultura KPCh prowadzi bezpośrednio do poważnej degradacji środowiska naturalnego, co jest plagą dzisiejszych Chin. Weźmy zasoby wody za przykład. Chińczycy odstąpiwszy od tradycyjnej wartości, gdzie „zacny człowiek ceni bogactwo, ale zdobywa swoją fortunę w uczciwy sposób”, bezmyślnie pustoszą i zanieczyszczają środowisko naturalne. Obecnie ponad 75 procent z 50 tys. kilometrów rzek Chin nie nadaje się dla środowiska rybnego. Ponad jedna trzecia wód gruntowych została zanieczyszczona już dekadę temu, a teraz sytuacja ta jeszcze bardziej się pogarsza.. Na rzece Hauihe miał miejsce dziwny rodzaj

„spektaklu”: małe dziecko bawiące się w rzece wypełnionej olejem wytworzyło w jakiś sposób iskrę, która po zetknięciu z powierzchnią wody spowodowała wybuch ognia sięgający pięć metrów w górę. Gdy ogień wystrzelił w górę, ponad dziesięć wierzb w sąsiedztwie spaliło się na popiół. [96] Można z łatwością zauważyć, że niemożliwością jest, by ktoś, kto pije taką wodę nie nabawił się raka, czy innych nieznanymi chorobami. Inne problemy środowiskowe, takie jak pustynnienie i zasolenie obszarów w północno - zachodnich Chinach oraz zanieczyszczenie odpadami przemysłowymi regionów mieszkalnych są wynikiem utraty szacunku dla natury w społeczeństwie.

Kultura tradycyjna ma szacunek dla życia. KPCh ponagla, twierdząc, że „rewolta jest usprawiedliwiona”, a „walczenie przeciwko istotom ludzkim jest pełne radości”. W imię rewolucji Partia mogła mordować i morzyć głodem na śmierć dziesiątki milionów ludzi. Doprowadziło to ludzi do zdevaluowania życia, co z kolei zachęciło do wzmożonego podrabiania i fałszowania produktów handlowych. W mieście Fuyang w prowincji Anhui na przykład, wiele zdrowych niemowląt rozwinęło w okresie laktacyjnym krótkie kończyny, chude i słabe ciała oraz powiększone głowy. Ośmioro dzieci zmarło z powodu tej przypadłości. Po przeprowadzeniu dochodzenia odkryto, że choroba ta spowodowana była zatrutym mlekiem w proszku wytworzonym przez bezdusznego i zachłannego producenta. Niektórzy ludzi karmili kraby, węże i żółwie hormonami i antybiotykami, mieszały alkohol przemysłowy z winem, czyścili ryż przy użyciu oleju, a mąkę chlebową wybielali przemysłowymi wybielaczami. Przez osiem lat producent w prowincji Henan wytwarzał każdego miesiąca tysiące ton oleju jadalnego, używając materiałów zawierających czynniki rakotwórcze, takie jak olej odpadowy, olej wydzielony z resztek nie zjedzonych pokarmów, czy odpadki gliny zawierające olej osadowy po jego użyciu. Wytwarzanie trujących pokarmów nie jest tylko lokalnym, czy sporadycznie występującym zjawiskiem, lecz jest powszechnie stosowane w całych Chinach. To wszystko ma związek z pojedynczym zamysłem dążenia do pozyskania materialnego zysku, który wynika z destrukcji kultury i jest konsekwencją degeneracji ludzkiej moralności.

W przeciwieństwie do absolutnego monopolu i wyłączności kultury partyjnej kultura tradycyjna ma ogromną zdolność integracyjną. Podczas rozkwitu w okresie panowania dynastii Tang, nauki buddyjskie, chrześcijaństwo oraz inne zachodnie religie współistniały w harmonii z myślą taoistyczną i konfucjańską. Autentyczna chińska kultura tradycyjna utrzymywałaby otwarte i tolerancyjne spojrzenie na nowoczesną, zachodnią cywilizację. Cztery „tygrysy” azjatyckie (Singapur, Tajwan, Korea Południowa i Hong Kong) stworzyły kulturalną tożsamość „nowego konfucjanizmu”. Ich rozwijające się w szybkim tempie gospodarki udowodniły, że kultura tradycyjna nie jest przeszkodą w rozwoju socjalnym.

Jednocześnie autentyczna kultura tradycyjna mierzy jakość ludzkiego życia na podstawie szczęścia wewnętrznego, a nie zewnętrznego komfortu materialnego. „Wolałbym raczej, żeby nikt nie winił mnie za moimi plecami, niż chwalił patrząc mi w oczy; chciałbym raczej mieć spokojny umysł, niż wygodę ciała”. [97] Tao Yuanming (365 – 427) [98] żył w biedzie, jednak zachowywał pogodę ducha i radował się chwilą „zrywając astry pod wschodnim płótem, spoglądając na oddalone Góry Południowe”.

Kultura nie zapewnia odpowiedzi na pytania typu jak rozszerzyć produkcję przemysłową, czy jaki zaadoptować system socjalny. Raczej odgrywa ona istotną rolę w udostępnianiu moralnego przewodnictwa i powściągliwości. Prawdziwa odbudowa kultury tradycyjnej będzie odzyskaniem pokory wobec nieba, ziemi i natury, szacunku dla życia oraz czci dla Boga. Pozwoli to ludzkości na życie w harmonii z niebem i ziemią oraz na radowanie się zesłaną z niebios pogodą dojrzałego wieku.

*****

Przypisy:

- [1] Pangu, była to pierwsza żyjąca istota i stwórczyni wszystkiego z mitologii chińskiej.
- [2] Nüwa była boginią matką, która stworzyła ludzkość według mitologii chińskiej.
- [3] Shennong (dosłownie „Niebiański Rolnik”) jest postacią legendarną z mitologii chińskiej, żyjącą około 5 tys. lat temu. Uczyl starożytnych sztuk rolnictwa. Przypisuje mu się także, że z narażeniem życia zidentyfikował setki ziół leczniczych (i trujących) oraz różnych roślin tego rodzaju, co było decydujące dla rozwoju tradycyjnej medycyny chińskiej.
- [4] Cangjie lub Can Jie jest osławioną, legendarną postacią ze starożytnych Chin i mówi się o nim, że był nadwornym historykiem Żółtego Cesarza oraz wynalazcą chińskich znaków. Nazwa metody wprowadzania chińskich znaków do komputera, zwanej metodą Cangjie, pochodzi od jego imienia.
- [5] *Z Tao-te Ching* lub *Dao De Jing*, jednego z najważniejszych tekstów taoistycznych, napisanego przez Lao Zi lub Lao Tze.
- [6] Komentarz wstępny z dzieła Konfucjusza *Wielka Wiedza*.
- [7] Fragment z *Zapisów historyków (Shi Ji)*, tytułu tłumaczonego także jako *Zapisy wielkiego skryby* autorstwa Simy Qiana (145-85 p.n.e.). Sima Qian był pierwszym ważnym historykiem chińskim. Dzieło to dokumentuje historię Chin i krajów sąsiednich od czasów starożytnych do czasów mu współczesnych. Wzorzec pracy historiograficznej Simy Qiana był unikalny i służył za wzór do opisu oficjalnych historii wzorcowych z imperialnych dynastii w ciągu następnych 2 tys. lat.
- [8] Z dzieła Konfucjusza *Analekta*.
- [9] *ibid.*
- [10] *ibid.*
- [11] Konfucjusz stwierdził w dziele *Wielka Wiedza*, które napisał: „Ich osoby byłyby kultywujące, ich rodziny byłyby zgodne. Ich rodziny byłyby zgodne, ich państwa byłyby dobrze rządzone. Ich państwa byłyby dobrze rządzone, całe królestwo byłoby spokojne i szczęśliwe”.
- [12] Dong Zhongshu (około 179-104 p.n.e.), myśliciel konfucjański z okresu dynastii Han powiedział w swoim traktacie *Trzy drogi zharmonizowania ludzi z niebiosami (Tian Ren San Ce)*: „jeśli niebiosia przetrwają, to Tao się nie zmieni”.
- [13] *Podróż na Zachód*”, znana ludziom Zachodu jako *Król Małpa*, napisana przez Wu Chenga (1506?-1582?), jest jedną ze sławnych klasycznych powieści chińskich. Opiera się ona na prawdziwej historii chińskiego mnicha z czasów dynastii Tang, Xuana Zanga (602-664), który wybrał się pieszo w podróż do miejsca narodzin buddyzmu, gdzie dziś są Indie, w poszukiwaniu sutr (przyp. tłumacza – świętych pism buddyjskich). W powieści tej Budda zaplanował dla Króla Małpy, Pigsy i Sandy, że zostaną uczniami Xuana Zanga i będą towarzyszyć mu w drodze na Zachód w poszukiwaniu sutr. Przeszli oni przez 81 niebezpieczeństw i klęsk zanim ostatecznie przybyli na Zachód i osiągnęli Prawdziwy Owoc.
- [14] *Sen Czerwonego Dworu (Hung Lou Meng* tłumaczony także jako *Sen czerwonej komnaty*), napisany przez Cao Xueqin (lub Tsao Hsueh-Chin) (1715?-1763) w czasach dynastii Qing (Ching). Jest to tragiczny romans rozgrywający się na tle upadku rodziny arystokratycznej. Mając to za motyw przewodni, autor powieści rozwija przed czytelnikiem rozległą i wzruszającą panoramę historii społecznej. Powieść ukazuje całą galerię niezapomnianych i olśniewających postaci wraz z głównymi bohaterami Jia Baoyu i Lin Daiyu. Kompozycję powieści charakteryzuje szeroka perspektywa i jednoczesna drobiazgowość, co wraz z literackimi wartościami w formie kunsztownego języka czyni ją uniwersalnie uznaną za najlepszy przykład sztuki literackiej w dziedzinie powieści klasycznej w Chinach.

[15] *Banici bagien* (tłumaczone także jako *Bohaterowie skraju wód*), jedna z wielkich chińskich nowel klasycznych, napisana w XIV w. przez Shi Na'an. Książka opowiada o stu ośmiu mężczyznach i kobietach połączonych wspólnym losem banitów z bagien. Intrygi, przygody, morderstwo, wojna i romantyczne historie opowiedziane w trzymającym w napięciu stylu tradycyjnego gawędziarza.

[16] *Trzy Królestwa*, jedna z najbardziej słynnych chińskich powieści klasycznych, napisana przez Luo Guanzhonga (1330?-1400?), oparta na historii okresu Trzech Królestw (220-280). Przedstawia misterne i trzymające w napięciu walki o tron pomiędzy trzema potężnymi siłami politycznymi: Liu Bei, Cao Cao, Sun Quan i koncentruje się na rozmaitych wielkich talentach i śmiałych strategiach tego okresu.

[17] *Romans Wschodniego Zhou*, powieść oryginalnie napisana przez Yu Shaoyu w okresie dynastii Ming, poprawiona i przereklamowana przez Fenga Menglonga z końca okresu dynastii Ming, z następnie dalej poprawiona przez Cai Yuanfanga z dynastii Qing. Omawia ponad 500 lat historii podczas okresu Wiosny i Jesieni (770-476 p.n.e.) i okresu Walczących Państw (475-221 p.n.e.).

[18] *Pełna historia Yue Fei*, napisana przez Qian Cai z dynastii Qing. Opisuje życie Yue Fei z okresu Południowej dynastii Song, jednego z najbardziej sławnych generałów i bohatera patriotycznego w historii Chin. Generał Yue Fei wyróżnił się w bitwie przeciwko najeźdźcom z północy, pochodzącym z narodu Jin. Został on wmieszany w przestępstwa, których nie popełnił, osadzony w więzieniu i stracony, ponieważ Premier Qin Hui usiłował wyeliminować partię wojenną. Yue Fei został później oczyszczony z bezpodstawnych zarzutów, a dla uczczenia jego pamięci zbudowano świątynię. Na jego grobowcu postawiono cztery żeliwne figury. Klęcząc przed grobowcem z odkrytą piersią i rękoma związanymi z tyłu na plecach, przedstawiają one tych, którzy są odpowiedzialni za zamordowanie Yue Fei. Yue Fei stał się wzorem wierności wobec kraju w kulturze chińskiej.

[19] Ten cytat pochodzi z *Wyciągu z zebranych taoistycznych Pism Świętych (Dao Cang Ji Yao)* opracowanych za panowania dynastii Qing.

[20] Patrz [8]

[21] Z przemówienia Mao na VIII Sesji X Plenum KPCh.

[22] W oryginalnych słowach Mao w języku chińskim zawarta jest gra słów: „Jestem jak mnich pod parasolem – nie ma ani Tao (albo Fa, kalambur na słowo „włosy”) ani niebios (kalambur na słowo „niebo”).

[23] Jie jest imieniem ostatniego władcy z dynastii Xia (ok. 21-16 p.n.e.), a Zhou to imię ostatniego władcy z dynastii Shang (ok. 16-11 p.n.e.). Obydwaj byli znani jako tyrani.

[24] Wen Tianxiang (1236-1238), dowódca wojskowy, który walczył przeciwko wojskom mongolskim, aby bronić integralności dynastii Południowej Song. Został zabity dnia 9 stycznia 1283 r. po odmowie poddania się Mongołom, którzy go pojmali i uwięzili.

[25] Z Mencjusza.

[26] Ze słynnego powiedzenia Mencjusza: „Życie, moim pragnieniem; sprawiedliwość, także moim pragnieniem. Kiedy nie mogę mieć ich obydwu na raz, stanę po stronie sprawiedliwości kosztem mojego życia”.

[27] Z hymnu Międzynarodówki Komunistycznej. Dosłowne tłumaczenie z chińskiego oznacza: „Nigdy nie było zbawiciela, ani też nie liczymy na Boga; by stworzyć ludzką szczęśliwość, liczymy całkowicie na siebie”.

[28] Cesarz Taiwu z dynastii Północnego Wei, znany także jako Tuo Tao, panował w latach 412-452.

[29] Cesarz Wuzong z dynastii Tang, znany także jako Li Yan, panował w latach 840-846.

[30] Cesarz Wu z dynastii Północnego Zhou, znany także jako Yu Yong, panował w latach 561-579.

[31] Cesarz Shizong z Późnej dynastii Zhou, znany także jako Chairong, panował w latach 954-959.

[32] Slogan używany w połowie lat 60-tych podczas Rewolucji Kulturalnej w Chinach.

[33] Świątynia Białego Konia, pierwszy buddyjski klasztor w Chinach, zbudowany w 68 r. n.e. a w jedenastym roku Yong Ping za panowania Wschodniej dynastii Han (25-220).

[34] W języku Dai *Pismo Święte Beiye* wymawia się jako Tanlan. Beyie jest rośliną subtropikalną należącą do rodziny palm. Jest to wysokie drzewo z grubymi liśćmi, które są mooloodporne i bardzo powoli wysychają. W czasach starożytnych, kiedy nie znano jeszcze papieru, ryto listy i artykuły na liściach. Listy wyryte na liściach nazywane są korespondencją Beiye, a pisma święte na nich wyryte nazywano Tanlan (pismo święte Beyie).

[35] Park Xiangshan, zwany też Parkiem Wonných Wzgórz, położony jest 28 kilometrów na północny wschód od śródmieścia Pekinu. Zbudowany początkowo w 1186 r. za panowania dynastii Jin, stał się kurortem dla rodzin dostojników za panowania dynastii Yuan, Ming oraz Qing.

[36] *Z Jak wiele reliktyw kultury zostało rzuconych na pastwę płomieni* autorstwa Fing Shu.

[37] Czerwona Gwardia odnosi się do cywili, znajdujących się na frontowej linii wdrażania Wielkiej Rewolucji Kulturalnej. Większość z nich to była młodzież w wieku lat kilkunastu.

[38] Pałac Letni, położony w odległości 15 kilometrów od Pekinu, jest największym i najlepiej zakonserwowanym ogrodem królewskim w Chinach, którego historia liczy ponad 800 lat.

[39] Świątynia Louguan jest słynnym sanktuarium taoistycznym w Chinach. Jest czczona „jako pierwsza ziemia z błogosławionych pod niebem”. Świątynia usytuowana jest na zboczu wzgórza na północ od góry Zhongnan, 15 km na południowy wschód od okręgu Zhouzhi oraz 70 km od miasta Xi'an.

[40] „li” jest chińską jednostką długości (1 li równa się 0,5 km).

[41] Cesarz Guazu z dynastii Tang, zwany także Li Yuan, panujący w latach 618-626, był pierwszym cesarzem z dynastii Tang.

[42] Komuny Ludowe (Renmin Gongdshe) były uprzednio najwyższym z trzech szczebli administracyjnych na obszarach wiejskich w okresie od 1958 r. do około 1982 r. w Chińskiej Republice Ludowej. Komuny spełniały funkcje rządowe, polityczne i gospodarcze. Były one największymi jednostkami kolektywnymi i dzieliły się one na brygady produkcyjne i zespoły produkcyjne. Po roku 1982 zastąpiły je sekcje miejskie.

[46] Patrz [36]

[44] *Sutra Mahayana Mahaparinirvana* jest rzekomo ostatnim pismem Mahayana Buddy, przekazany ostatniego dnia jego ziemskiego życia. Twierdzi się, że stanowi ono kwintesencję wszystkich pism Mahayana.

[45] *Z Tasho Tripitaka* tom T01, No. 7, *Sutra Mahayana Mahaparinirvana* tłumaczenie prowizoryczne, do późniejszego udoskonalenia.

[46] *Z Teorii i praktyki tłumienia religii przez Komunistyczną Partię Chin*, autorstwa Bai Zhi. Strona internetowa: www.dajiyuan.com/gb/3/4/15/n300731.htm (w języku chińskim).

[47] Mukti oznacza nauczanie lub przekazywanie Pierwszej Dharmy lub Prawa. Mukti może być też przetłumaczone jako „zluzowanie, uwolnienie, wybawienie, oswobodzenie, wypuszczenie, wyzwolenie; ucieczkę z niewoli i uzyskanie wolności, uwolnienie od reinkarnacji, od karmy, od iluzji, od cierpienia”, symbolizuje Nirwānę, a także wolność uzyskaną w Dhyānie (medytacji). Ma na celu ucieczkę od Samsary (reinkarnacji).

[48] Nirwāna jest to w buddyzmie i hinduizmie stan błogiego spokoju i harmonii poza cierpieniem i pasjami jednostkowej egzystencji; stan jedności z wiecznym duchem.

[49] Kampania tłumienia kontrrewolucjonistów rozprawiła się brutalnie z byłymi członkami tajnych stowarzyszeń, zreszczeń religijnych i Kuomintangiem (KMT) w początkach roku 1951.

[50] „Wojna Zaprzysiężenia Agresji przeciwko Stanom Zjednoczonym i Pomocy dla Korei”, jak nazywała ją KPCh, wybuchła w 1950 r. Jest powszechnie znana w świecie zachodnim jako „wojna koreańska”.

[51] Wu Yaozong (1893-1975) i inni opublikowali tak zwane „Sposoby do użycia przez chińskie chrześcijaństwo w celu wzmoczenia wysiłków w budowaniu nowych Chin”, zwane również „Manifestem Innowacji Trzech Samo” w 1950 r. i sformowali potem kościół „Trzech Samo”.

[52] Wielka Sala Ludowa, zbudowana w 1959 r., znajduje się po zachodniej stronie placu Tiananmen. Jest miejscem zgromadzeń Narodowego Kongresu Ludowego Chin.

[53] Patrz [46].

[54] Szata kesa, szata mnicha lub sutanna.

[55] Zhang Bojun (1895-1969) był jednym z założycieli „Chińskiej Ligi Demokratycznej”, demokratycznej partii w Chinach. Został sklasyfikowany jako „prawicowiec numer 1” przez Mao Zedonga w 1957 r. i był jednym z nielicznych „prawicowców” niezrehabilitowanych po Rewolucji Kulturalnej.

[56] Cesarz Huizong z dynastii Song, zwany też Zhao Ji, panujący w latach 1100-1126.

[57] Su Dongpo (1036-1101), sławny chiński poeta i pisarz za panowania dynastii Song. Był jednym z „Ośmiu Wielkich Mistrzów Prozy w czasach dynastii Tang i Song”.

[58] Wen Zhengming (1470-1559), chiński malarz za panowania dynastii Ming.

[59] Tang Bohu (1470- 1523), sławny chiński uczonec, malarz i poeta za panowania dynastii Ming.

[60] „Jin” jest jednostką wagi używaną w Chinach. 1 jin równa się 0,5 kg.

[61] Patrz [36].

[62] Z poematu Menga Haorana (689-740), będącego dobrze znanym poetą okresu panowania dynastii Tang.

[63] Wang Xi Zhi (321-379), najsłynniejszy kaligraf w historii z dynastii Tang.

[64] Oryginalny „Prolog Lan Ting”, rzekomo napisany przez Wang Xi Zhi w najlepszych latach jego kariery kaligraficznej (miał 51 lat, w 353 r.), jest powszechnie uznawany za najważniejsze dzieło jego kaligrafii.

[65] Wu Cheng'en (1506?- 1582?), chiński pisarz i poeta za panowania dynastii Ming, autor *Podróży na Zachód*, jednej z czterech najlepiej znanych chińskich powieści”.

[66] Wu Jingzi(1701-1754), elegancki pisarz za panowania dynastii Qing, autor *Uczonych* (Rulin Waishi, dzieło znane też jako *Nieoficjalna historia uczonych*).

[67] Proza napisana przez Quyang Xiu (1007-1072), jednego z „Ośmiu Wielkich Mistrzów Prozy w czasach dynastii Tang i Song.” Quyang Xiu nazywał siebie „starym pijakiem”.

[68] Inna nazwa Czerwonej Gwardii.

[69] *Encyklopedia Yongle* lub *Yongle Dadian* została zlecona przez chińskiego cesarza chińskiego cesarza Yongle z chińskiej dynastii Ming w 1403 r. Uznawana jest za najwcześniejszą i największą encyklopedię na świecie. Pracowało nad nią 2 tys. uczonych, włączając w nią 8 tys. tekstów od czasów starożytnych, aż do wczesnego okresu dynastii Ming. Encyklopedia zakończona w 1408 r. obejmowała około 22 tys. tonów manuskryptów zajmujących co najmniej 40 metrów kwadratowych.

[70] Lin Biao (1907-1971), jeden z starszych rangą przywódców KPCh, służył pod Mao Zedongiem jako członek Politbiura Chin, jako wiceprzewodniczący (1958) i Minister Obrony (1959). Lin został wyznaczony następcą Mao w 1966 r., ale popadł w niełaskę w 1970. Mówi

się o nim, że próbował uciec z Chin. Jego samolot rozbił się nad Mongolią, powodując jego śmierć.

[71] „Liang Xiao” reprezentuje grupę wyznaczonych pisarzy, wśród których znajdował się Zhou Yiliang. Z powodu przynależności do grupy pisarskiej, otrzymał anonimowy list od dawnego przyjaciela, nawiązujący do „skrajnej bezwstydnosci”.

[72] Cesarz Qin Shi Huang (259-210), zwany także Ying Zheng, był pierwszym cesarzem w historii zjednoczonych Chin. Znormalizował on kodeksy prawne, język pisany, waluty, wagi i miary i nakazał budowę Wielkiego Muru. Wszystkie te działania miały wielki i głęboki wpływ na chińską kulturę i historię. Rozkazał on spalić księgi różnych szkół, w tym dzieła konfucjanizmu i taoizmu, a kiedyś nakazał uczonych konfucjańskich pogrzebać żywcem. Zbudował sobie olbrzymie mauzoleum, a Terakotowe Wojsko na grobie cesarza Qin stało się znane, jako jeden z „Ośmiu Cudów Świata”.

[73] Z „Pism Mao Zedonga”, 1949-1976 (Tom 2).

[74] Z „Oczyszczania Stylu Pracy Partii”, autorstwa Mao (1942).

[75] Z „Prelekcji na Forum Yan’an Literatury i Sztuki”, autorstwa Mao. (1942).

[76] Wu Xun (1838-1896), oryginalnie nazwany Wu Qi. Urodził się w Tangyi w Shandongu. Po stracie ojca we wczesnym dzieciństwie jego rodzina znacznie zubożała. Musiał żebrać o jedzenie, aby wyżywić swoją matkę. Był znany, jako żebrak, którym się stał z szacunku dla swoich rodziców. Po śmierci matki, żebranie stało się dla niego jedynym sposobem zarabiania na życie. Prowadził bezpłatne szkoły opłacane z pieniędzy, które uskładał z żebrania.

[77] Hu Feng (1902-1985), uczyony i krytyk literacki, sprzeciwił się doktrynerskiej polityce literatury, prowadzonej przez KPCh. Został usunięty z partii w 1955 r. i skazany na 14 lat więzienia.

[78] Z „Dzieł wybranych Mao Zedonga” (Tom 5.) „Rzeczy zaczynają się zmieniać” (1957).

[79] Qian Bochong, *Kultura Orientalna*, wydanie czwarte (2000).

[80] Studencki ruch 4 czerwca został zainicjowany przez studentów szkół wyższych, apelujących w okresie od 15 kwietnia do 4 czerwca 1989 r. o reformy demokratyczne w Chinach. Został on później stłumiony przez Ludową Armię Wyzwolenia i jest nazwany przez społeczność międzynarodową „Masakrą 4 Czerwca”.

[81] Agencja utworzona specjalnie w celu prześladowania Falun Gong, posiadająca absolutną władzę nad każdym szczeblem administracji partyjnej oraz nad wszystkimi innymi politycznymi i sądowymi systemami.

[82] Teoria „Pochodzenia klasowego” (także drzewa genealogicznego lub rodowodu) utrzymuje, że natura człowieka jest definiowana klasą rodziny, w której dana osoba się urodziła.

[83] Z arii ze współczesnej opery *Legenda Czerwonej Latarni*, popularnej, oficjalnej „sztuki wzorcowej”, powstałej w okresie Wielkiej Rewolucji Kulturalnej (1966-76).

[84] „Mu” jest jednostką mierzenia powierzchni używaną w Chinach. Jeden mu równa się 0,165 akra.

[85] „Trzy Reprezentacje” utrzymują, że Partia zawsze musi reprezentować trend rozwojowy postępowych sił produkcyjnych Chin, orientację postępowej kultury Chin i podstawowe interesy przeważającej większości chińskiego ludu.

[86] Mowa inauguracyjna, wygłoszona na Pierwszej Sesji Pierwszego Narodowego Kongresu Ludowego Chińskiej Republiki Ludowej (15 września, 1954 r.).

[87] „Syndrom czerwonego oka” – odpowiednik używanego na zachodzie wyrażenia „zzielenieć z zazdrości”. Tutaj używane dla określenia osoby, która, widząc innych radzących sobie lepiej niż ona, odczuwa to, jako niesprawiedliwość i dyskomfort i myśli, że to ona powinna być tą osobą, która sobie lepiej radzi.

[88] Popularna, oficjalna „sztuka wzorcowa”, powstała podczas Wielkiej Rewolucji Kulturalnej (1966-76). Według legendy ludowej *Białowłose Dziewczę*, będące osobą nieśmiertelną, żyjącą w jaskini i posiadającą nadprzyrodzone zdolności nagradzania cnoty i karania występków, popiera prawość i pohamowuje zło. Jednak w chińskiej „współczesnej” wersji tej opery, jest ona ukazana jako dziewczyna zmuszona do ucieczki i ukrycia się w jaskini, po tym, jak jej ojca załuczono na śmierć za to, że odmówił wydania jej za żonę starego właściciela ziemskiego. Jej włosy zbieleły z powodu niedożywienia. Sztuka ta stała się jednym z najlepiej znanych „współczesnych” dramatów w Chinach i rozniecała klasową nienawiść do właścicieli ziemskich.

[89] *Tunel wojenny (Didao Zhan)*, to czarno-biały film z 1965r., w którym KPCh utrzymuje, że to jej partyzanci z Centralnych Chin w 1940 r. prowadzili walkę z najeźdźcami japońskimi, wykorzystując to tego różne podziemne tunele.

[90] *Wojna minowa (Dilei Zhan)* to czarno-biały film z 1962r., w którym KPCh utrzymuje, że to jej partyzanci z prowincji Hebei w 1940 r. prowadzili walkę z najeźdźcami japońskimi, używając do tego domowej roboty min.

[91] Literackie wypracowanie, nakazane podczas egzaminów do imperialnej służby cywilnej, znane ze sztywności swej formy i braku pomysłów.

[92] „Wielka klęska głodu” w latach 1959-1961 w Chinach jest największą klęską głodu w historii ludzkości. Szacuje się, że liczba „nienaturalnych zgonów” z powodu klęski głodu sięga od 18 do 43 milionów.

[93] Patrz [7].

[94] Autorstwa Mao Zedonga (1942).

[95] „Ruch 4 Maja” był pierwszym masowym ruchem we współczesnej historii Chin i zaczął się 4 maja, 1919 r.

[96] Chen Guili, *Ostrzeżenie Rzeki Huaihe* (1995).

[97] Z *Prologu do See Li Yuana Powracającego do Pangu*, autorstwa Han Yu (768-824), jednego z „Ośmiu Wielkich Mistrzów Prozy za Panowania Dynastii Tang i Song”.

[98] Tao Yuanming (365-427 AD), znany też jako Tao Qian,; wielki poeta w literaturze chińskiej.